

บทที่ 4

ศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมของพื้นที่ศึกษา

4.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่ศึกษาครอบคลุมตำบลต่าง ๆ ในอำเภอแก่งคอย ได้แก่ ตำบลแก่งคอย ตำบลตาลเดี่ยว ตำบลบ้านป่า ตำบลบ้านธาตุ และตำบลสองคอน มีพื้นที่ทั้งหมด 104.89 ตารางกิโลเมตร หรือ 65556.25 ไร่ จากพื้นที่อำเภอแก่งคอยทั้งหมด 801.162 หรือ 500,726.25 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลท้อคล้อ อำเภอแก่งคอย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลทับทิม อำเภอแก่งคอย

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลห้วยแห้ง ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเตาปูน อำเภอแก่งคอย และอำเภอเมืองสระบุรี

4.2 สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่บางส่วนทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศเหนือเป็นที่ราบสูงและภูเขา จึงถูกกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ตอนกลางมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ สำหรับพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง น้ำในแม่น้ำป่าสักเมื่อถึงฤดูน้ำหลากเต็มก็ไม่สามารถท่วมถึง

4.3 การปกครอง

อำเภอแก่งคอยแบ่งการปกครองออกเป็น 14 ตำบล มีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ เทศบาลตำบล 1 แห่ง สุขาภิบาล 1 แห่ง และการปกครองในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลอีก 5 แห่ง

ตารางที่ 4.1 พื้นที่อำเภอแก่งคอย จำแนกตามเขตการปกครองเป็นรายตำบล

ลำดับที่	ชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	หน่วยการปกครองท้องถิ่น	ระยะทาง จากอำเภอ (กม.)
1	แก่งคอย	-	4.05	เทศบาลตำบลแก่งคอย	-
2	บ้านป่า	9	29.00	องค์การบริหารส่วนตำบล	9
3	สองคอน	11	36.00	องค์การบริหารส่วนตำบล	5
4	ศาลเดี่ยว	10	25.64	องค์การบริหารส่วนตำบล	4
5	บ้านธาตุ	5	10.20	องค์การบริหารส่วนตำบล	6
6	ทับกวาง	10	111.00	สุขาภิบาล	10
7	ท่าตูม	4	18.30	-	10
8	ห้วยแห้ง	11	51.63	-	23
9	ท่าคล้อ	11	37.03	องค์การบริหารส่วนตำบล	20
10	หินซ้อน	9	47.58	-	35
11	ชะอม	9	201.00	-	30
12	เตาปูน	7	15.73	-	13
13	ชำผักแพว	10	147.25	-	17
14	ท่ามะปราง	5	78.65	-	18
	รวม	111	801.16	7	

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

พื้นที่ศึกษารอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล ของอำเภอแก่งคอย คือ ตำบลแก่งคอย ตำบลบ้านป่า ตำบลบ้านธาตุ และตำบลสองคอน โดยมีการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลแก่งคอย และการปกครองในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลอีก 4 แห่ง

4.4 สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

4.4.1 การคมนาคม

พื้นที่ศึกษามีเส้นทางคมนาคมขนส่ง ทั้งทางถนน และทางรถไฟ สามารถเชื่อมโยงภายในจังหวัด และระหว่างจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบลแก่งคอย ซึ่งเป็นศูนย์รวมด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทางถนนและทางรถไฟ สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศได้โดยสะดวก ซึ่งการคมนาคมทางบกที่สำคัญ มีดังนี้คือ

ก. ทางถนน

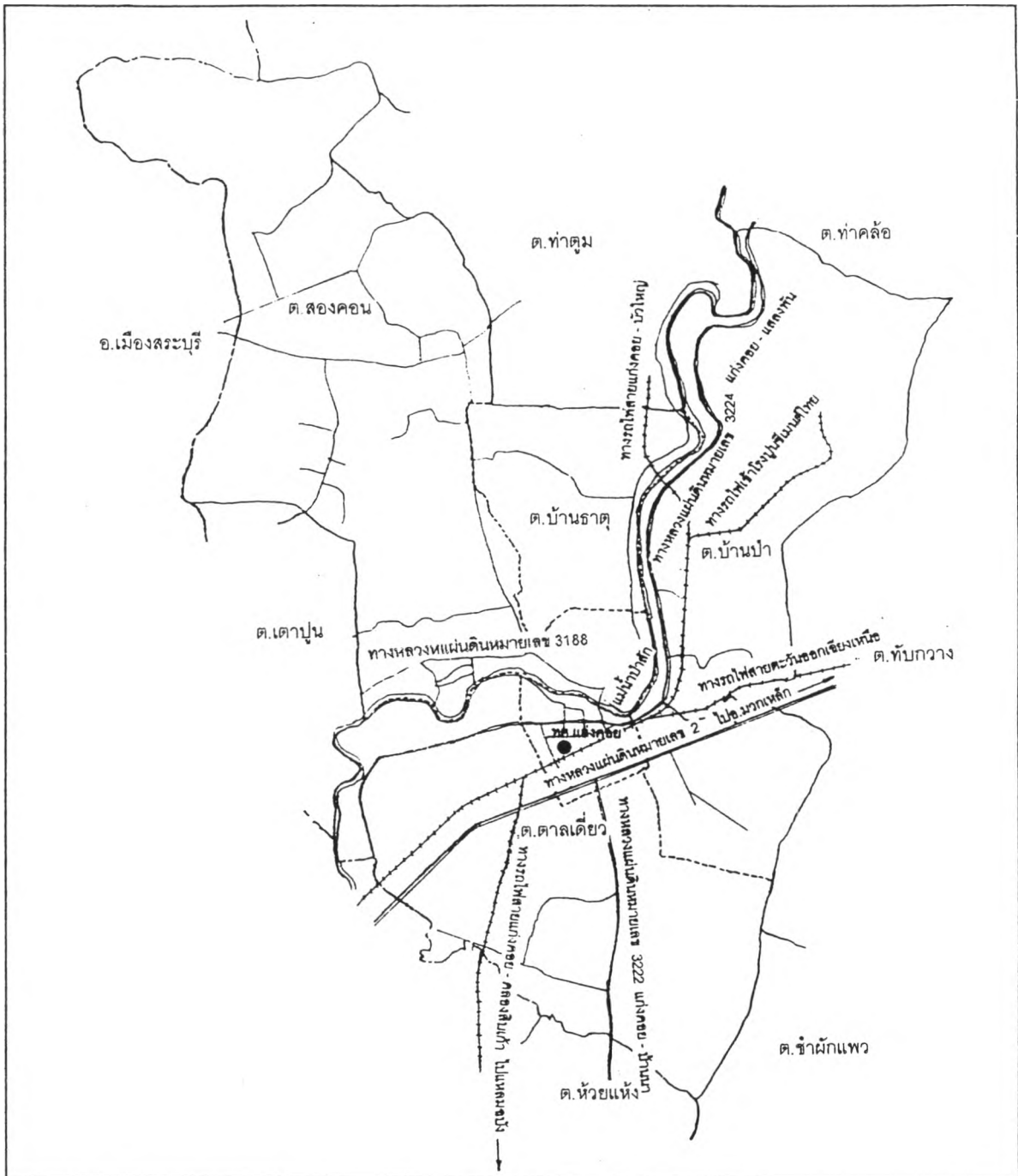
- 1) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) จากอำเภอเมืองสระบุรี - อำเภอแก่งคอย ระยะทาง 12 กิโลเมตร
- 2) ทางหลวงหมายเลข 3222 (แก่งคอย - บ้านนา) ระยะทาง 40 กิโลเมตร
- 3) ทางหลวงหมายเลข 3188 (ถนนसानอดิเรกสาร) ระยะทาง 14 กิโลเมตร
- 4) ทางหลวงหมายเลข 3224 (แก่งคอย - แสลงพัน) ระยะทาง 30 กิโลเมตร

นอกจากถนนสายหลักเหล่านี้แล้ว ในบริเวณพื้นที่ศึกษายังมีถนนภายในอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย โดยมีถนนสายหลักในเขตเทศบาล ได้แก่ถนนสุดบรรทัด ถนนอุไรรัตน์ ถนนพระพำยัพ เป็นต้น

ข. ทางรถไฟ

ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอยเป็นที่ตั้งของสถานีชุมทางแก่งคอย ซึ่งแยกออกเป็น 2 เส้นทาง ดังนี้

- 1) สายตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่เส้นทางที่เชื่อมโยงไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
- 2) สายตะวันออก ได้แก่สายแก่งคอย - คลองสิบเก้า เพื่อขนส่งสินค้า และวัตถุดิบระหว่างพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และแหล่งอุตสาหกรรมในจังหวัดสระบุรี

<p>แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี</p>		
<p>แสดง : ระบบโครงข่ายคมนาคม</p>	<p>แผนที่ 4.2</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ..... เขตตำบล ———— ถนน ++++ ทางรถไฟ Y แม่น้ำ 	<p>มาตราส่วน</p> <p>0 1.3 2.6 5.2 กม.</p>	
<p>ที่มา : สำนักงานผังเมืองจังหวัดสระบุรี กรมการผังเมือง</p>		
<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

นอกจากนี้ยังมีการคมนาคมทางน้ำ ซึ่งมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน แต่ใช้เฉพาะการสัญจรไปมาในระหว่างพื้นที่ใกล้ ๆ ในบางฤดูเท่านั้น ซึ่งมีบทบาทน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับทางถนนและทางรถไฟ

4.4.2 การศึกษา

ในปี พ.ศ. 2539 พื้นที่ศึกษามีจำนวนโรงเรียนทั้งของภาครัฐและเอกชนกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ จำนวน 21 แห่ง จำนวนนี้อยู่ในเทศบาลตำบลแก่งคอย 7 แห่ง และนอกเขตอีก 14 แห่ง โดยกระจายอยู่ในตำบลบ้านป่า 2 แห่ง ตำบลสองคอน 6 แห่ง ตำบลบ้านธาตุ 2 แห่ง และตำบลเตี้ยวอีก 4 แห่ง สอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา

4.4.3 การสาธารณสุข

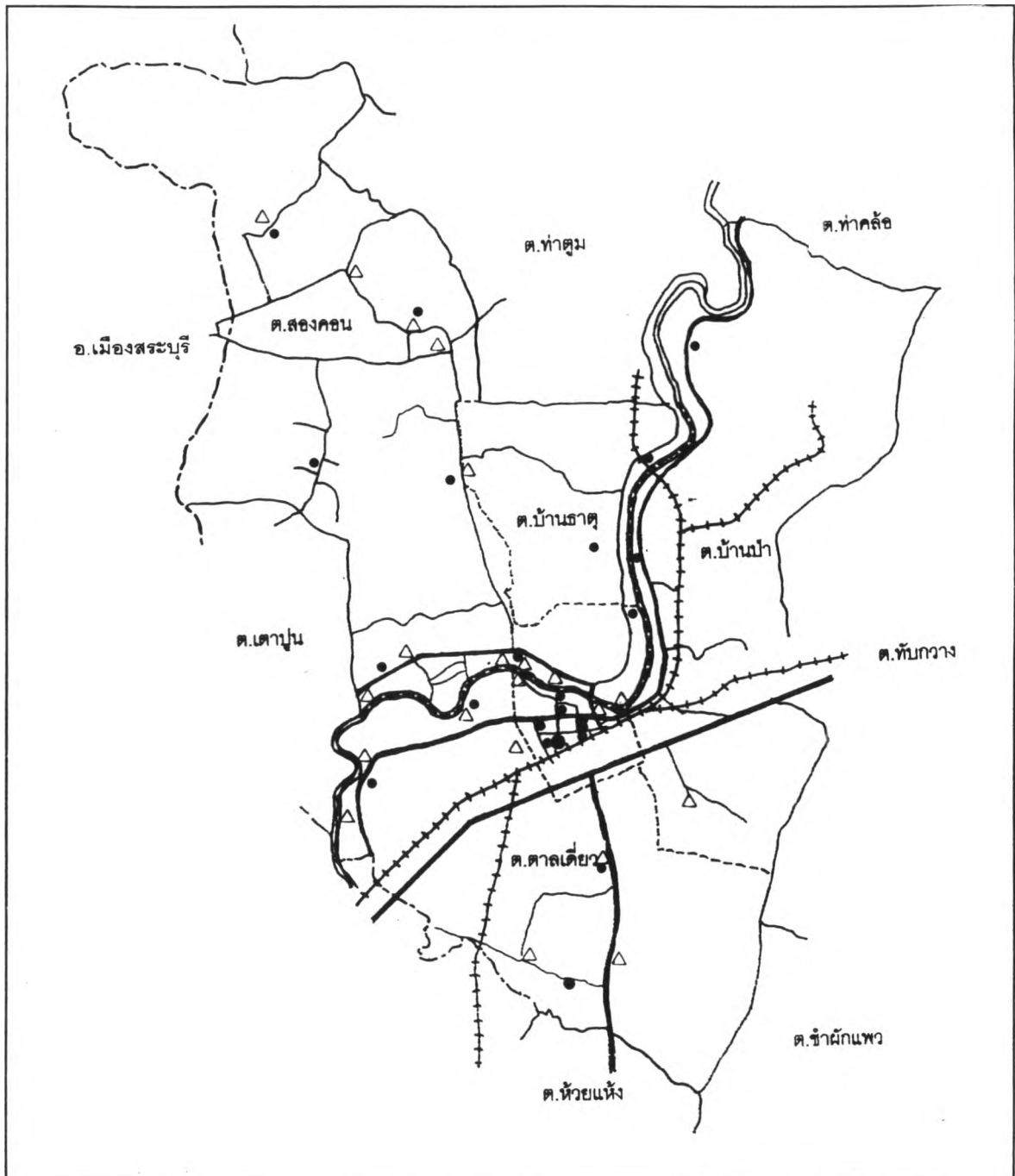
การให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ในพื้นที่ศึกษามีทั้งโรงพยาบาล 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลประจำอำเภอแก่งคอย สาธารณสุขประจำอำเภอ 1 แห่ง และสถานีอนามัย 5 แห่ง ประจำตำบลละ 1 แห่ง ยกเว้นตำบลสองคอน มี 2 แห่ง นอกจากนี้ยังมีคลินิกแพทย์คลินิกทันตกรรมอีก 9 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล

4.4.4 ไฟฟ้า

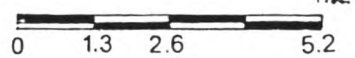
การให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ศึกษานั้นอยู่ในความดูแลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแก่งคอย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย ปัจจุบันในพื้นที่ศึกษามีไฟฟ้าใช้แล้วทุกหมู่บ้าน ปริมาณการใช้ไฟในภาคอุตสาหกรรมมากกว่าครัวเรือน สำหรับโครงการอนาคต (พ.ศ. 2540) เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในชุมชน คือ การก่อสร้างสถานีจ่ายไฟเพิ่มขึ้นอีก 3 สถานี อยู่ในพื้นที่ศึกษา 1 สถานีคือ สถานีจ่ายไฟเตี้ยว (ตั้งหม้อแปลงขนาด 50 เอ็มวีเอ 2 เครื่อง)

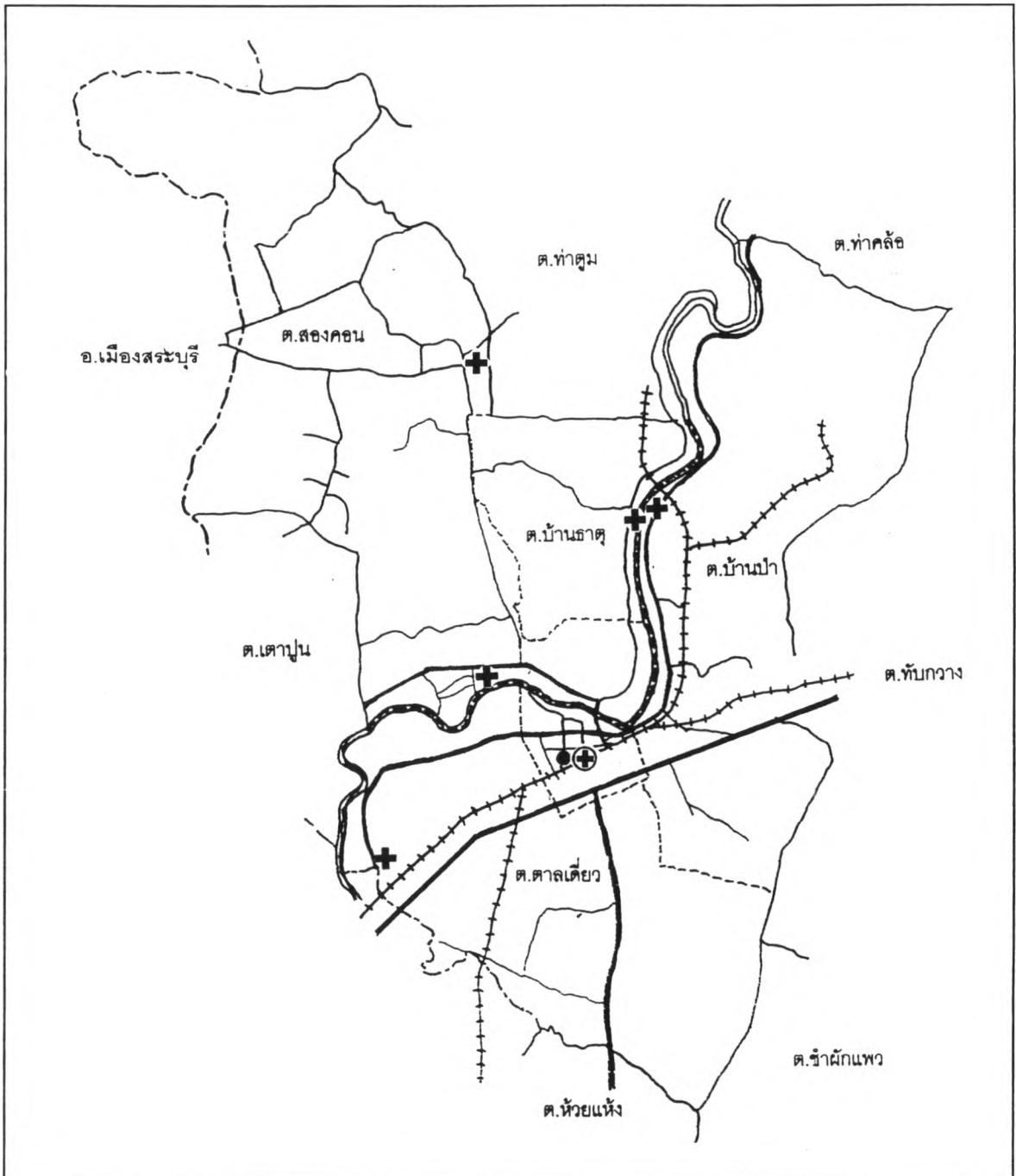
4.4.5 ประปา

การประปาในอำเภอแก่งคอย อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลทับทิม ส่วนในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอยก็อยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลแก่งคอย และนอกจากนี้ยังมีการประปาหมู่บ้านอีก 29 หมู่บ้าน จำนวนนี้อยู่ในพื้นที่ศึกษา คือตำบลสองคอน 2 หมู่บ้าน ตำบลบ้านธาตุอีก 1 หมู่บ้าน

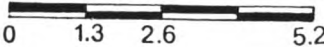

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : โรงเรียน ศาสนสถาน</p>	<p>แผนที่ 4.3</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ———— ถนน ++++ ทางรถไฟ —/— แม่น้ำ ● เทศบาล ● โรงเรียน △ ศาสนสถาน 	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p>	
<p>ที่มา : อำเภอแก่งคอย</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : ข้อมูลด้านการแพทย์และสาธารณสุข</p>	<p>แผนที่ 4.4</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ———— ถนน ++++ ทางรถไฟ — — แม่น้ำ ● เทศบาล ⊕ โรงพยาบาล ⊕ สถานีอนามัย 	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p>	
<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

ที่มา : สาธารณสุขอำเภอแก่งคอย

ปัจจุบันต้องประสบกับปัญหาการให้บริการที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาซึ่งได้จากแม่น้ำป่าสัก เป็นส่วนใหญ่ มักจะมีปัญหาน้ำล้นในช่วงฤดูแล้ง

4.4.6 โทรศัพท์ ชุมสายโทรศัพท์แก่งคอย ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย ให้บริการประชาชนและสถานประกอบการ จำนวน 2,797 เลขหมาย ซึ่งสามารถให้บริการเพียงพอกับความต้องการของชุมชน

4.4.7 ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

การกำจัดขยะของเทศบาลตำบลแก่งคอย ปัจจุบันมีพื้นที่ทิ้งขยะ 10 ไร่ ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลคือ บริเวณหมู่ 9 ตำบลบ้านป่า ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 8 กิโลเมตร ปัจจุบันประสบกับปัญหาพื้นที่ซึ่งมีขนาดเล็กเกินไปไม่สามารถรองรับปริมาณขยะที่มีจำนวนมาก ทำให้บ่อเก็บขยะเต็ม ต้องใช้วิธีกองบนพื้นให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ บางครั้งต้องเผาเป็นครั้งคราว ก่อความเดือดร้อนรำคาญให้กับชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งขณะนี้ทางเทศบาลกำลังหาพื้นที่ทิ้งขยะแห่งใหม่และวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลต่อไป

4.4.8 การระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย

การระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย จากอาคารบ้านเรือน ร้านค้า ลงท่อหรือวางระบายน้ำซึ่งท่อระบายน้ำเป็นท่อรวมน้ำเสียและน้ำฝนรวมกัน แล้วระบายลงสู่มแม่น้ำป่าสักและคลองสาขาของแม่น้ำป่าสักโดยตรง ซึ่งทางเทศบาลได้ตระหนักถึงปัญหาน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงได้เสนอโครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียรวม ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาคความเหมาะสม

4.5 ลักษณะประชากร

ในปี พ.ศ. 2538 พื้นที่ศึกษามีจำนวนประชากรทั้งหมด 35,682 คน และ ตำบลแก่งคอย (เทศบาลตำบลแก่งคอย) มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด 14,108 คน รองลงมาคือ ตำบลบ้านป่า มีประชากรจำนวน 7,826 คน ตำบลตาลเดี่ยว จำนวนประชากร 7,074คน ตำบลสองคอน จำนวนประชากร 4,999 คน และตำบลบ้านธาตุ จำนวนประชากร 1,675 คน ตามลำดับ

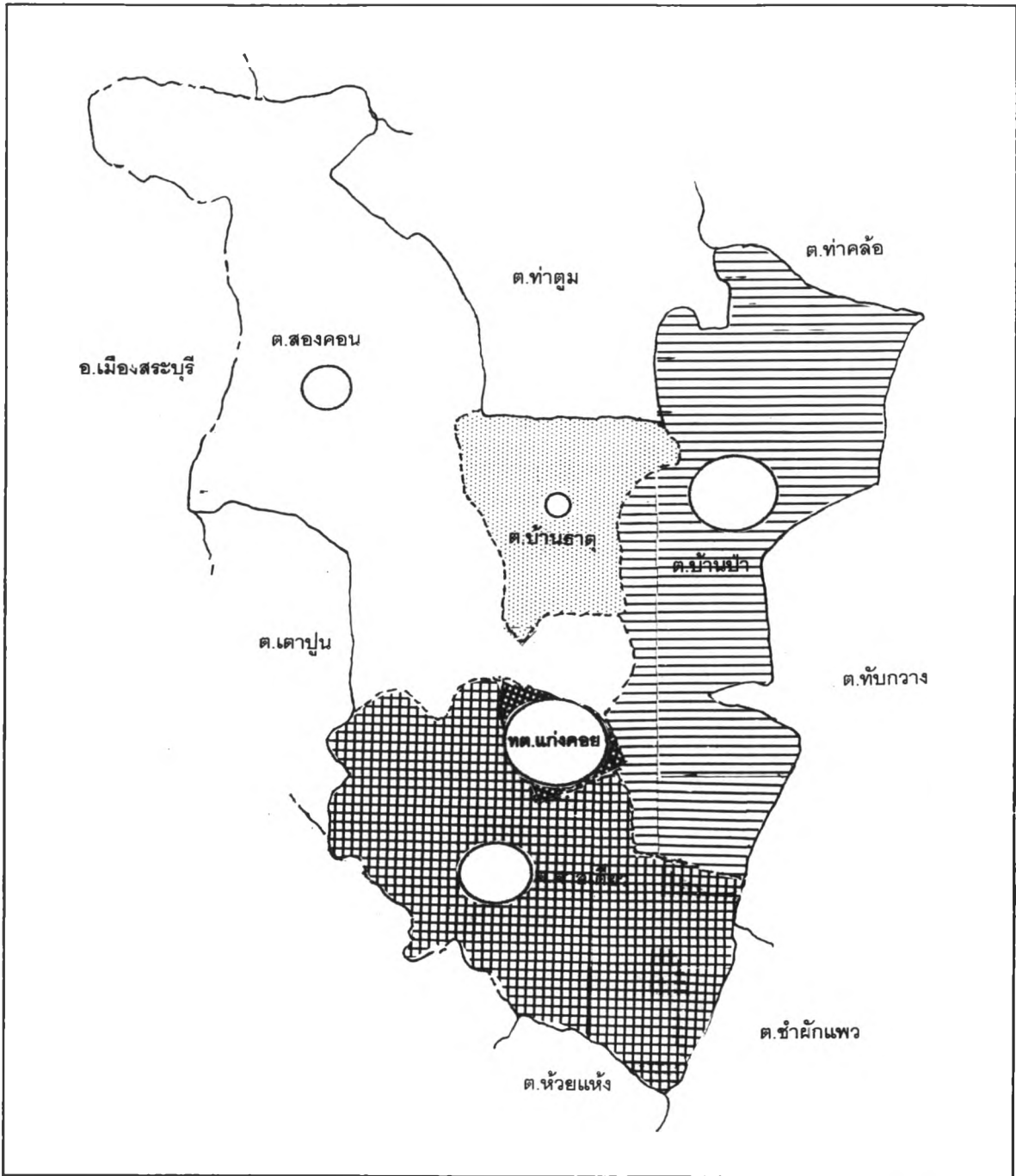
ความหนาแน่นประชากร พบว่าในปี 2538 พื้นที่ศึกษามีความหนาแน่นประชากร 340 คน ต่อตารางกิโลเมตร โดยตำบลแก่งคอย (เทศบาลตำบลแก่งคอย) มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมากที่สุด คือ 3,483 คน ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ ตำบลตาลเดี่ยว ความหนาแน่น 276 คน ต่อ

ตารางที่ 4.2 จำนวนพื้นที่ ประชากร ความหนาแน่น และการเปลี่ยนแปลงเป็นรายตำบล ในพื้นที่ศึกษา

ปีพ.ศ.2533 และ 2538

ตำบล	พื้นที่ (ตร.กม.)	พ.ศ.2533		พ.ศ.2538		การเปลี่ยนแปลง จากเดิม (คน)	การเปลี่ยนแปลง จากทั้งหมด (%)	
		ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)		+	-
ต.แก่งคอย (ทต. แก่งคอย)	4.05	13,335	3,293	14,108	3,483	773	23.77	-
ต.ตาลเดี่ยว	25.64	5,495	214	7,074	276	1,579	48.55	-
ต.บ้านธาตุ	10.20	2,015	198	1,675	164	(340)	-	100.00
ต.บ้านป่า	29.00	7,289	251	7,826	270	537	16.51	-
ต.สองคอน	36.00	4,636	129	4,999	139	363	11.16	-
รวม	104.89	32,770	312	35,682	340	2,912	100.00	100.00

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง และจากการวิเคราะห์

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งค้อย จังหวัดสระบุรี

แสดง : จำนวนและความหนาแน่นประชากร ปี 2538

แผนที่ 4.5

สัญลักษณ์

- เขตตำบล
- ==== ถนน
- + + + ทางรถไฟ
- ~ แม่น้ำ
- เทศบาล

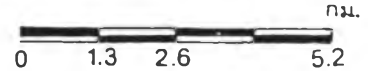
จำนวนประชากร (คน)

ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)

มาตราส่วน

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร

ตารางกิโลเมตร ตำบลบ้านป่า ความหนาแน่น 270 คน ต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบ้านธาตุ ความหนาแน่น 164 คน ต่อตารางกิโลเมตร และตำบลสองคอน ซึ่งมีพื้นที่มากที่สุด มีความหนาแน่น 139 คน ต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงประชากรจากจำนวนทั้งหมดของพื้นที่ศึกษา พบว่า ตำบลตาลเดี่ยว มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 48.55 รองลงมาได้แก่ ตำบลแก่งคอย มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.77 ตามด้วยตำบลบ้านป่า เพิ่มขึ้น 16.51 และตำบลสองคอน เพิ่มขึ้น 11.16 มีตำบลบ้านธาตุเพียงตำบลเดียวที่มีการเปลี่ยนแปลงลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอยที่เคยอาศัยกันอยู่อย่างหนาแน่นเนื่องจากมีพื้นที่น้อย เริ่มมีการขยายตัวออกจากเขตเทศบาล เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ รอบ ๆ เขตเทศบาลมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตำบลตาลเดี่ยวซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น

ด้านแรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องศึกษา เนื่องจากมีผลต่อจำนวนประชากรในพื้นที่เช่นกัน จากการศึกษาจำนวนแรงงานในพื้นที่ศึกษา ในปี 2539 พบว่า มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 18,919 คน โดยเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด คือ 15,570 คน และที่เหลือเป็นภาคอื่น ๆ ซึ่งเป็นแรงงานในสถานประกอบการที่ไม่ใช่ภาคอุตสาหกรรม 3,349 คน และเมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล พบว่า ตำบลตาลเดี่ยว มีจำนวนแรงงานรวมมากที่สุด คือ 10,222 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.03 ของพื้นที่ทั้งหมด ตามด้วย ตำบลบ้านป่า จำนวนแรงงาน 4,886 คน สัดส่วนร้อยละ 25.83 และตำบลแก่งคอย จำนวน 2,635 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.93 ของพื้นที่ทั้งหมด

4.6 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

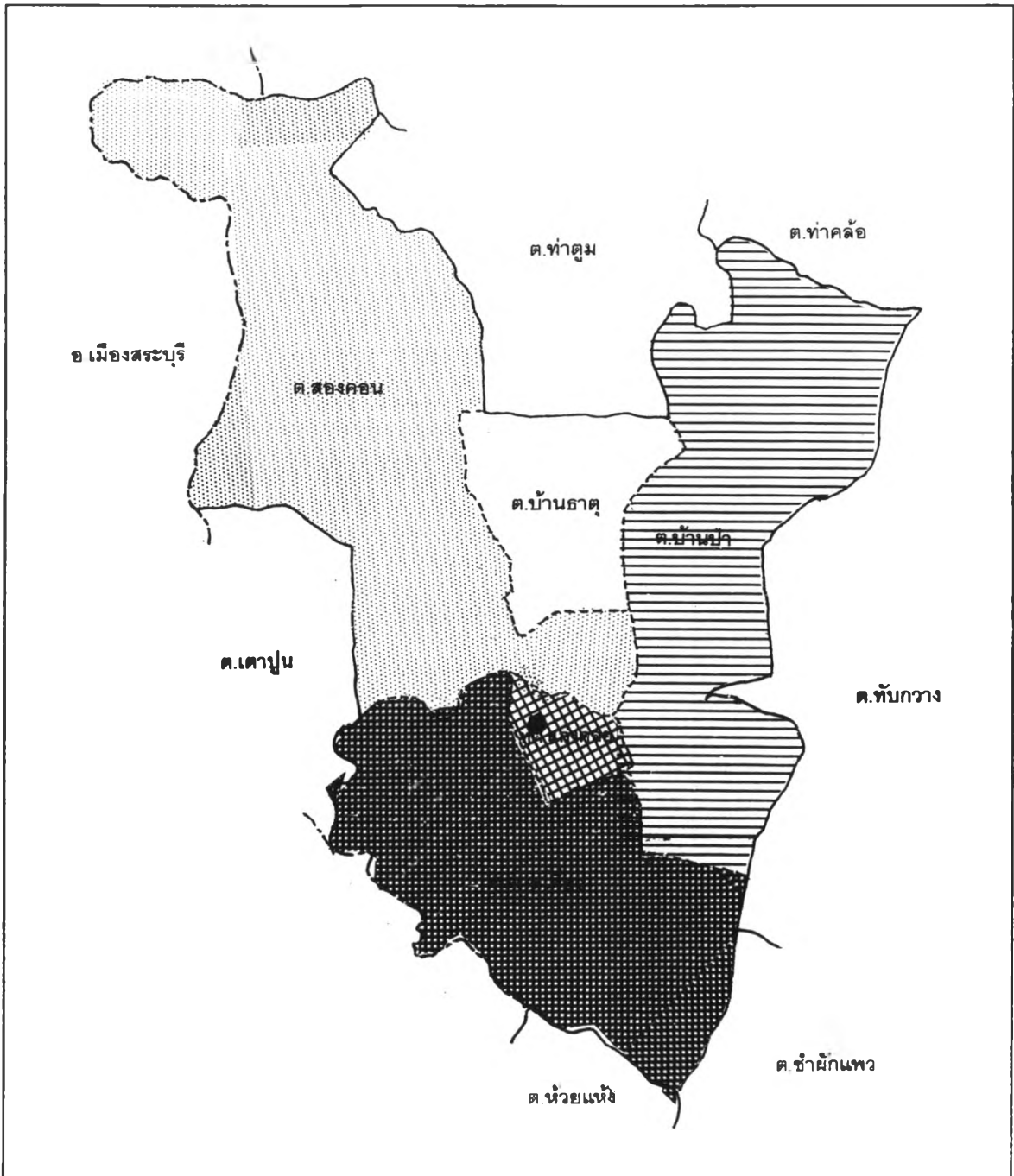
4.6.1 ลักษณะเศรษฐกิจรายสาขา

ก. เกษตรกรรม

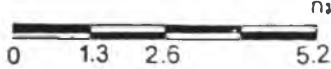
จากข้อมูลการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี พบว่า ในปี พ.ศ. 2533 พื้นที่ถือครองทางการเกษตรของอำเภอแก่งคอย เท่ากับ 227,056 ไร่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 เหลือพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเพียง 117,704 ไร่ ลดลง 109,352 ไร่ ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 9.63 ต่อปี และแนวโน้มอนาคต พื้นที่เกษตรกรรมยังคงลดลงเนื่องจากถูกแทนที่ด้วยภาคอุตสาหกรรม

ข. อุตสาหกรรม

1) จำนวนโรงงาน เงินลงทุน และคนงาน

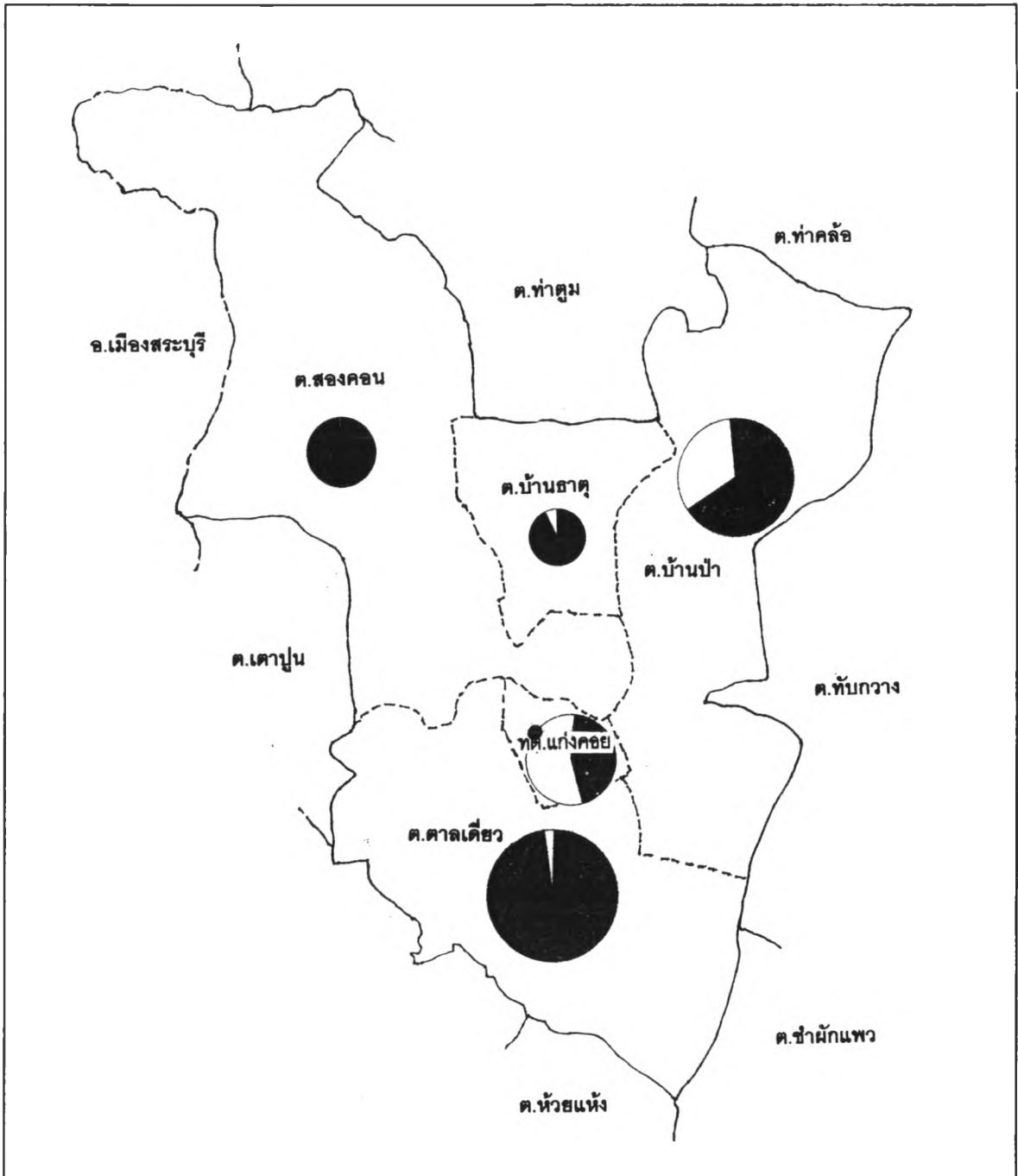
แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : การเปลี่ยนแปลงประชากร ปี 2533 - 2538</p>	<p>แผนที่ 4.6</p>											
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ===== ถนน —+—+—+ ทางรถไฟ ~ แม่น้ำ ● เทศบาล <p>ที่มา : จากการวิเคราะห์</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงประชากรจากทั้งหมด (%)</p> <table border="1"> <tr><td></td><td>ต่ำกว่า 0</td></tr> <tr><td></td><td>11.16</td></tr> <tr><td></td><td>16.51</td></tr> <tr><td></td><td>23.77</td></tr> <tr><td></td><td>48.55</td></tr> </table>		ต่ำกว่า 0		11.16		16.51		23.77		48.55	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
	ต่ำกว่า 0											
	11.16											
	16.51											
	23.77											
	48.55											

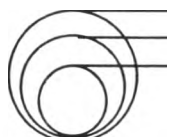
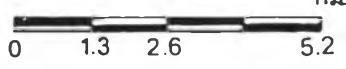
ตารางที่ 4.3 จำนวนแรงงาน จำแนกรายตำบล ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2533-2539 และอัตราการขยายตัว

ตำบล	พ.ศ. 2533				พ.ศ.2539				อัตราการขยายตัวเฉลี่ย/ปี (%)
	จำนวนแรงงาน (คน)			สัดส่วน (%)	จำนวนแรงงาน (คน)			สัดส่วน (%)	
	ภาคอุตสาหกรรม	อื่น ๆ	รวม		ภาคอุตสาหกรรม	อื่น ๆ	รวม		
แก่งคอย	102	430	532	5.78	1,176	1,459	2,635	13.93	98.83
तालเดี่ยว	6,580	11	6,591	71.64	9,955	267	10,222	54.03	13.77
บ้านป่า	1,750	127	1,877	20.40	3,286	1,600	4,886	25.83	40.08
สองคอน	182	15	197	2.14	950	8	958	5.06	96.57
บ้านธาตุ	3	-	3	0.03	203	15	218	1.15	1,791.67
รวม	8,617	583	9,200	100.00	15,570	3,349	18,919	100.00	26.41

ที่มา : กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : จำนวนแรงงานอุตสาหกรรม ปี 2533 - 2539</p>	<p>แผนที่ 4.7</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ==== ถนน ---+--- ทางรถไฟ — — แม่น้ำ ● เทศบาล <div style="display: flex; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="margin-left: 10px;"> <p>12,000 คน</p> <p>6,000 คน</p> <p>1,000 คน</p> </div> </div>	<p>มาตราส่วน</p> <p>0 1.3 2.6 5.2 กม.</p>	
<p>ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</p>	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

จากการศึกษาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรายตำบลในพื้นที่ศึกษา ปี 2539 พบว่ามีจำนวนโรงงานทั้งหมด 97 โรง มีอัตราการขยายตัวจากปี 2533 ถึงร้อยละ 24.49 ต่อปี โดยตำบลที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดคือ ตำบลตาลเดี่ยว รองลงมาได้แก่ ตำบลแก่งคอย (เทศบาลตำบลแก่งคอย) ตำบลบ้านป่า ตำบลสองคอน และตำบลบ้านธาตุ ตามลำดับ

ตำบลตาลเดี่ยว มีจำนวนโรงงาน 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.96 อัตราการขยายตัวจากปี 2533 เฉลี่ยร้อยละ 34.62 ต่อปี จำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น ประมาณ 5,283.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.74 ของพื้นที่ศึกษา และมีจำนวนคนงานมากที่สุดคือ ประมาณ 9,955 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.94 ของพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในตำบลตาลเดี่ยว มีโรงงานขนาดใหญ่ที่ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เช่นบริษัทผลิตกระเบื้อง เครื่องสุขภัณฑ์ ผลิตอาหาร ฯลฯ

ตำบลแก่งคอย (เทศบาลตำบลแก่งคอย) มีจำนวนโรงงาน 29 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.90 อัตราการขยายตัวจากปี 2533 เฉลี่ยร้อยละ 13.16 ต่อปี มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น ประมาณ 9.16 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ศึกษาเท่านั้น และมีจำนวนคนงานประมาณ 1,176 คน คิดเป็นร้อยละ 7.55 ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในตำบลแก่งคอยเป็นโรงงานขนาดเล็กที่มีจำนวนคนงานไม่ถึง 50 คน และเงินลงทุนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเป็นอุตสาหกรรมประเภท ซ่อมเครื่องยนต์ มอเตอร์ไซด์ เครื่องเย็บ ฯลฯ เป็นกิจการขนาดเล็ก มีเงินลงทุนน้อย

ตำบลบ้านป่า มีจำนวนโรงงาน 27 แห่ง หรือร้อยละ 27.84 มีอัตราการขยายตัวจากปี 2533 เฉลี่ยร้อยละ 26.92 ต่อปี มีจำนวนเงินลงทุนสูงสุด คือประมาณ 6,414.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.32 ของพื้นที่ศึกษา และจำนวนคนงานทั้งสิ้นประมาณ 3,286 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 สาเหตุที่ตำบลบ้านป่า มีจำนวนเงินลงทุนสูงกว่าตำบลอื่น ๆ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ซึ่งมีเงินลงทุนมากที่สุดเมื่อเทียบกับโรงงานอื่น ๆ ในพื้นที่ศึกษา

ตำบลสองคอน มีโรงงาน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.28 โดยมีอัตราการขยายตัวจากปี 2533 เฉลี่ยร้อยละ 50 ต่อปี และมีจำนวนเงินลงทุนจดทะเบียนทั้งหมดประมาณ 5,476.70 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.86 มีจำนวนคนงานประมาณ 950 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10

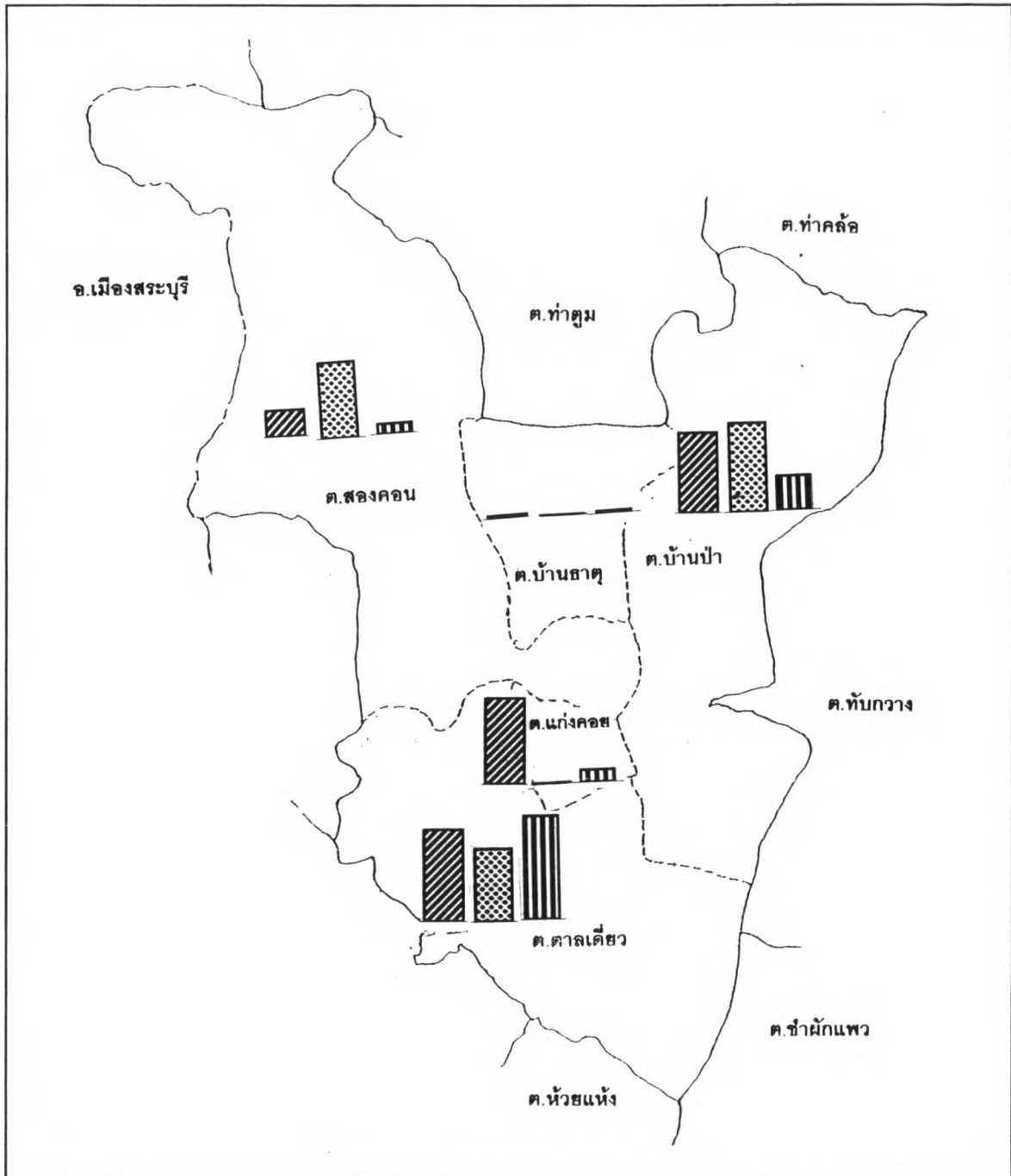
ตำบลบ้านธาตุ มีจำนวนโรงงานน้อยที่สุด คือจำนวน 1 แห่ง เงินทุนจดทะเบียน 3.10 ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน 203 คน ปัจจุบัน ตำบลบ้านธาตุเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมสระบุรี (แก่งคอย) ซึ่งขณะนี้โครงการเพิ่งดำเนินงาน คาดว่าแนวโน้มในอนาคต โรงงานอุตสาหกรรมในตำบลบ้านธาตุ จะขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากได้รับความสะดวกในการจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดีขึ้น

2) ขนาดโรงงานอุตสาหกรรม

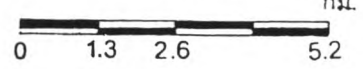
ตารางที่ 4.4 จำนวนโรงงาน เงินลงทุน และคนงาน รายตำบล ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2533 และ 2539

ตำบล	พ.ศ. 2533						พ.ศ. 2539						การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2533 - 2539					
	จำนวนโรงงาน		จำนวนเงินลงทุน		จำนวนคนงาน		จำนวนโรงงาน		จำนวนเงินลงทุน		จำนวนคนงาน		จำนวนโรงงาน		จำนวนเงินลงทุน		จำนวนคนงาน	
	แห่ง	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ทต.แก่งคอย	19	38.78	7.36	0.04	102	1.18	29	29.90	9.16	0.05	1,176	7.55	10	20.83	1.80	0.35	1,074	15.45
ตาลเดี่ยว	13	26.53	5,227.08	31.35	6,580	76.36	31	31.96	5,283.31	30.74	9,955	63.94	18	37.50	56.23	10.97	3,375	48.54
บ้านป่า	13	26.53	6,052.84	36.30	1,750	20.31	27	27.84	6,414.99	37.32	3,286	21.10	14	29.17	362.14	70.67	1,536	22.09
สองคอน	3	6.12	5,387.00	32.31	182	2.11	9	9.28	5,476.70	31.86	950	6.10	6	12.50	89.70	17.50	768	11.05
บ้านธาตุ	1	2.04	0.50	0.00	3	0.03	1	1.03	3.10	0.02	203	1.30	0	0.00	2.60	0.51	200	2.88
รวม	49	100.00	16,674.78	100.00	8,617	100.00	97	100.00	17,187.26	100.00	15,570	100.00	48	100.00	512.47	100.00	6,953	100.00

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2533,2539 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งค้อขย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : จำนวนโรงงาน เงินลงทุน คนงาน ปี 2539</p>	<p>แผนที่ 4.9</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ▨ โรงงาน ▤ เงินลงทุน ▧ คนงาน 	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p>	
<p>ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2539</p>	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

จากการจำแนกขนาดของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา ปี 2539 พบว่า โรงงานขนาดเล็กที่มีจำนวนคนงานน้อยกว่า 50 คน มีจำนวนมากที่สุด คือ 64 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.98

รองลงมาคือ โรงงานขนาดใหญ่ที่มีคนงานมากกว่า 100 คน มีจำนวนทั้งหมด 26 แห่ง หรือร้อยละ 26.80 ของโรงงานทั้งหมดในพื้นที่ศึกษา

ส่วนโรงงานขนาดกลางที่มีคนงานมากกว่า 50 - 99 คน มีทั้งหมด 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.22 ของโรงงานทั้งหมด

โรงงานขนาดเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย ในขณะที่โรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ตั้งอยู่มากในเขตตำบลตาลเดี่ยวและตำบลบ้านป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำบลตาลเดี่ยว มีโรงงานขนาดใหญ่ที่มีจำนวนคนงานมากกว่า 1,000 คนถึง 5 แห่งด้วยกัน

3) ประเภทโรงงานอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ศึกษาดังนี้ คือ

- อุตสาหกรรมกระดาษ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้รวม 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.46 ซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลแก่งคอยมากที่สุด

- อุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว ไม้อิน เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้มีมากที่สุดคือ 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.71 และโรงงานประเภทนี้ตั้งอยู่ในตำบลบ้านป่ามากที่สุดคือ 13 แห่ง

- อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ในพื้นที่ศึกษามีโรงงานประเภทนี้อยู่ 6 แห่งคิดเป็นร้อยละ 6.19 ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลตาลเดี่ยว

- อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ มีจำนวนโรงงานทั้งหมด 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.09 ซึ่งทั้ง 3 แห่งนี้ตั้งอยู่ในตำบลตาลเดี่ยว

- อุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม มีจำนวนทั้งหมด 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.15 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตตำบลตาลเดี่ยว

- อุตสาหกรรมประเภทโลหะ และอโลหะ มีจำนวนโรงงานทั้งหมด 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.56 โรงงานประเภทนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย และตำบลบ้านป่า

- อุตสาหกรรมบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.46 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย

จากการศึกษาสภาพอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา พบว่ามีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านตะวันตกของศูนย์กลางชุมชน เขตตำบลตาลเดี่ยว

ตารางที่ 4.5 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามจำนวนคนงาน รายตำบล ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2533

ตำบล	จำนวนโรงงานแยกตามจำนวนคนงาน							รวมโรงงานทั้งหมด		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่				รวม	โรงงาน (แห่ง)	สัดส่วน (%)	
	(<50)	(50-99)	(100-299)	(300-499)	(500-999)	(>1,000)				
แก่งคอย	19	-	-	-	-	-	-	19	38.78	
ตาลเดี่ยว	8	1	1	-	-	-	3	4	13	26.53
บ้านป่า	9	2	1	1	-	-	-	2	13	26.53
สองคอน	2	1	-	-	-	-	-	-	3	6.12
บ้านธาตุ	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2.04
รวม	39	4	2	1	-	3	6	49	100.00	

ที่มา : กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

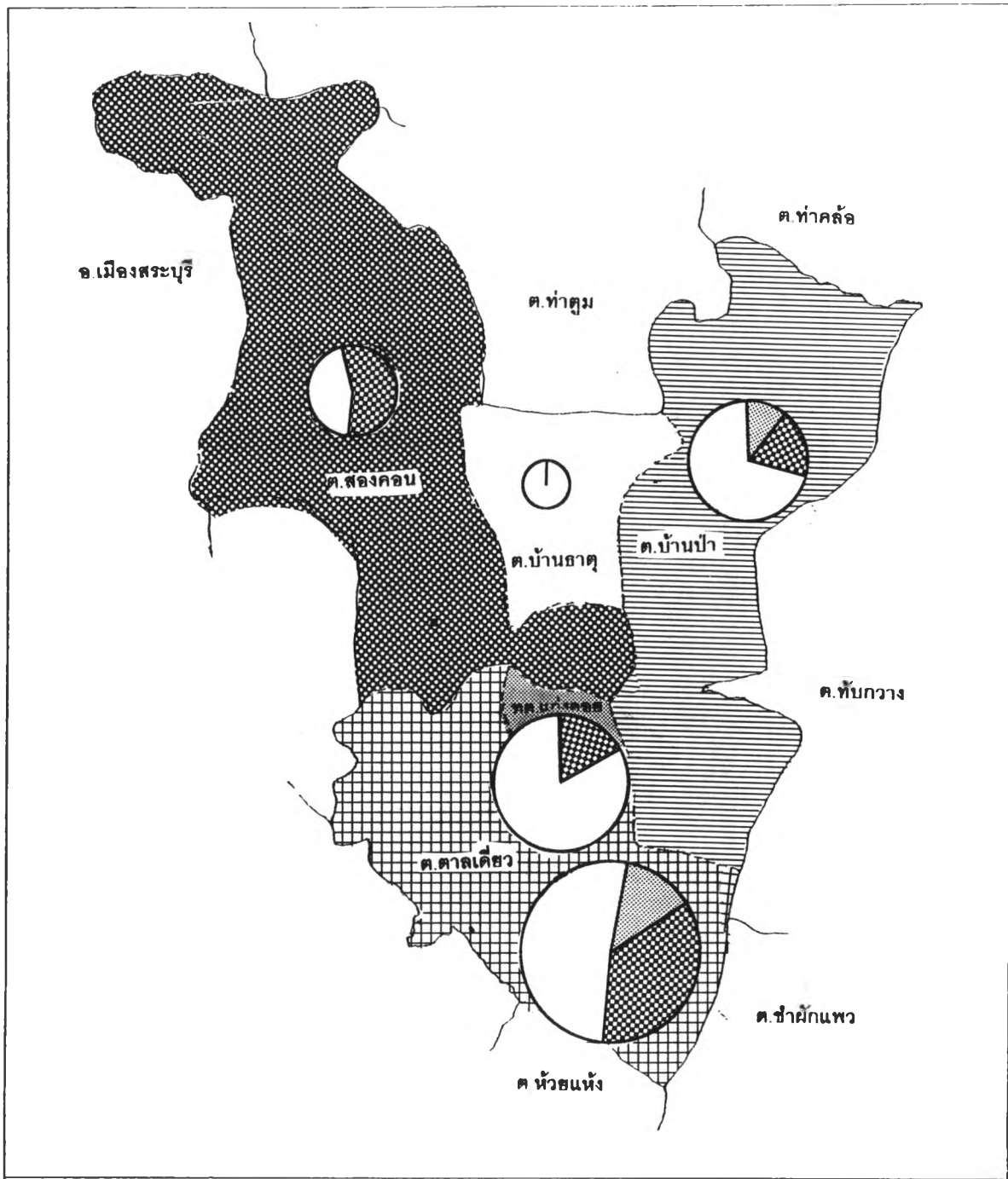
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ตารางที่ 4.6 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามจำนวนคนงาน รายตำบล ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2539

และอัตราการขยายตัว ในช่วง ปี พ.ศ. 2533-2539

ตำบล	จำนวนโรงงานแยกตามจำนวนคนงาน							รวมโรงงานทั้งหมด		อัตราการ ขยายตัว เฉลี่ย/ปี (%)
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่				รวม	โรงงาน (แห่ง)	สัดส่วน (%)	
	(<50)	(50-99)	(100-299)	(300-499)	(500-999)	(>1,000)				
แก่งคอย	24	-	4	-	1	-	5	29	29.90	13.16
ตาลเดี่ยว	16	4	4	2	-	-	5	11	31.96	34.62
บ้านป่า	19	3	2	-	3	-	5	27	27.84	26.92
สองคอน	4	-	5	-	-	-	5	9	9.28	50.00
บ้านธาตุ	1	-	-	-	-	-	-	1	1.03	0.00
รวม	64	7	15	2	4	5	26	97	100.00	24.49

ที่มา : กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

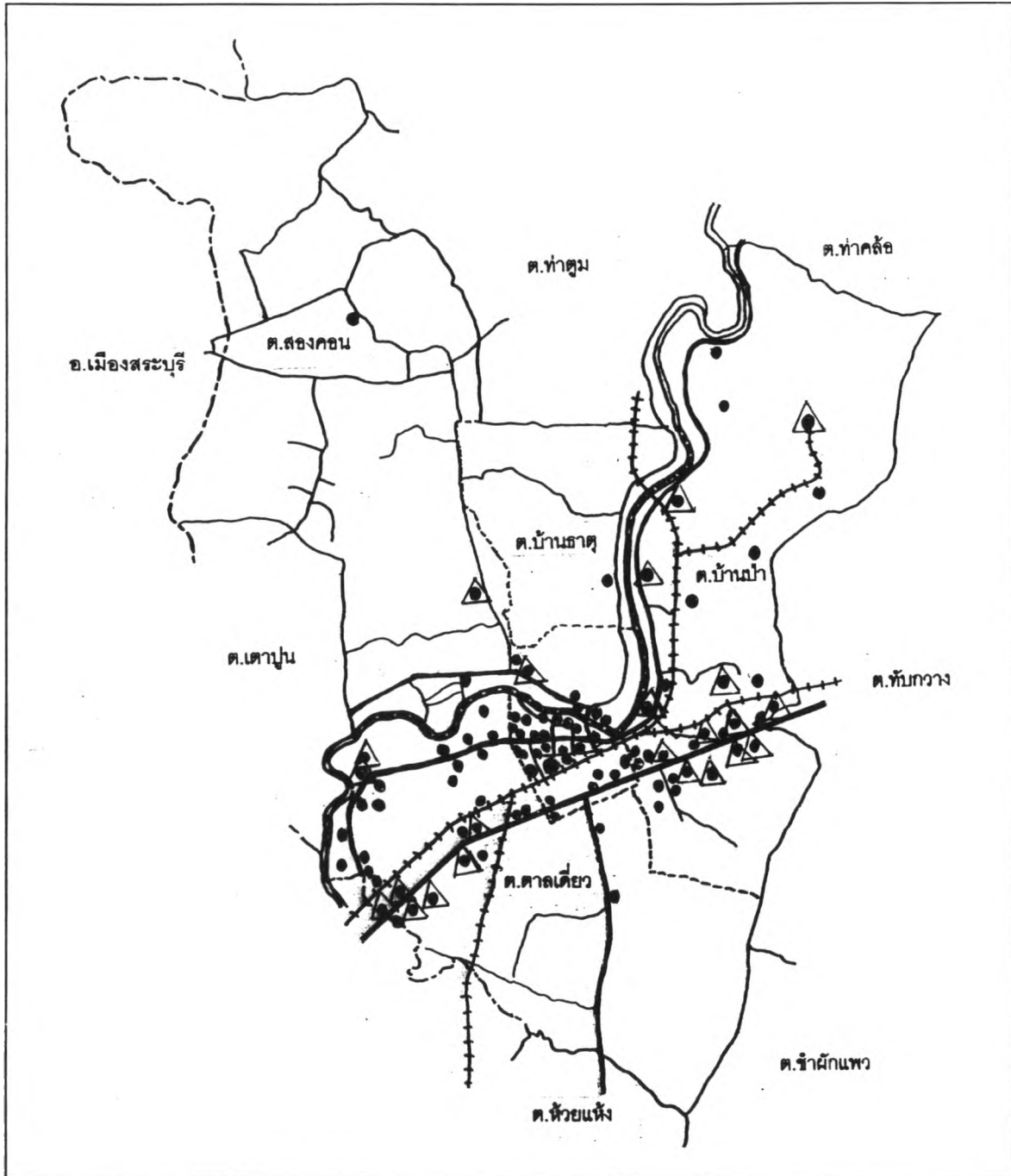
ขนาดโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามจำนวนคนงาน		แผนที่ 4.10	
แสดง อัตราการขยายตัว ปี 2533 - 2539			
สัญลักษณ์	ขนาดโรงงาน	อัตราการขยายตัว (%)	
	ขนาดเล็ก	0	มาตรการส่วน กม. 0 1.3 2.6 5.2
	ขนาดกลาง	13.16	
	ขนาดใหญ่	26.92	
		34.62	
ที่มา ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2539	50		
		ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	

ตารางที่ 4.7 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม รายตำบล ในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2539

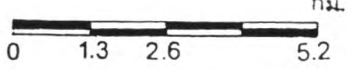
หน่วย : โรงงาน

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม									
	เกษตร	ก่อสร้าง	อาหาร,เครื่องดื่ม	แปรรูปไม้	สิ่งทอ,นุ่งห่ม	เคมี,พลาสติก	โลหะ,อโลหะ	บริการ	อื่น ๆ	รวม
แก่งคอย	6	0	2	0	1	0	8	10	2	29
ตาลเดี่ยว	4	8	4	3	3	3	3	1	2	31
บ้านป่า	1	13	0	0	1	1	6	4	1	27
สองคอน	4	2	0	0	0	2	0	0	1	9
บ้านธาตุ	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
รวม	15	23	6	3	5	6	18	15	6	97

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม</p>	<p>แผนที่ 4.11</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ———— ถนน ++++ ทางรถไฟ ~~~~ แม่น้ำ ● เทศบาล ● ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ▲ โรงงานอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง 	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p>	
<p>ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

ลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีมูลค่าการลงทุนสูง และมีการจ้างแรงงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากศักยภาพและพื้นที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน มีทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบที่สามารถป้อนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายประเภท อีกทั้งมีความพร้อมด้านการให้บริการสาธารณูปโภคทุกด้าน และมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถขนส่งวัตถุดิบและระบายสินค้าออกสู่ตลาดโดยสะดวก ส่วนด้านพลังงานเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบที่สำคัญในเชิงอุตสาหกรรม คือ อ่างทองแก่งคอยมีเส้นทางวางท่อแก๊สธรรมชาติ ผ่านทางด้านใต้ของถนนมิตรภาพ (เส้นทางวางท่อแก๊สผ่าน อ.หนองแค อ.เมืองสระบุรี อ.แก่งคอย และ อ.บ้านหมอ) ซึ่งสามารถป้อนโรงงานได้โดยตรง อีกทั้งชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอยยังอยู่ในเขตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนของ BOI ดังนั้น การใช้ที่ดินของภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบันจึงโดดเด่น และแนวโน้มการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมจึงอยู่ในระดับสูง

ค. พาณิชยกรรม

จากการที่ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษามีการขยายตัว ส่งผลให้การค้าพาณิชยกรรมในพื้นที่ขยายตัวตามไปด้วย เนื่องจากความต้องการในสินค้าและบริการของแรงงานที่สูงขึ้น จากการศึกษาข้อมูลจำนวนร้านค้าที่จดทะเบียนพาณิชย์ ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2539 พบว่า มีจำนวนร้านค้าพาณิชยกรรมทั้งหมด 103 แห่ง และมีอัตราการขยายตัวจากปี 2533 เฉลี่ยร้อยละ 53.03 ต่อปี และเทศบาลตำบลแก่งคอยเป็นศูนย์รวมการค้าพาณิชยกรรมและบริการของชุมชน โดยมีจำนวนร้านค้าพาณิชยกรรมที่จดทะเบียนมากที่สุดคือ 59 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 57.28 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวจากปี 2533 ร้อยละ 36.46 รองลงมาได้แก่ ตำบลบ้านป่า มีจำนวนร้านค้าพาณิชยกรรม 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.27 และมีอัตราการขยายตัว เฉลี่ยร้อยละ 79.17 ตามด้วย ตำบลตาลเดี่ยว ซึ่งมีจำนวนร้านค้าพาณิชยกรรม 17 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.50 มีอัตราการขยายตัวมากที่สุด คือเฉลี่ยร้อยละ 187.50 ต่อปี

ส่วนตำบลสองคอนและตำบลบ้านธาตุ มีจำนวนร้านค้าพาณิชยกรรมน้อยมาก และไม่มีการขยายตัวแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ เทศบาลตำบลแก่งคอย ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการด้านต่าง ๆ ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย และที่สำคัญคือ แรงงานในภาคอุตสาหกรรมซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลต่าง ๆ รอบ ๆ เขตเทศบาล ซึ่งอยู่ในพื้นที่ศึกษานั้น ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย ทำให้มีการกระจุกตัวกันอย่างหนาแน่น ไม่มีพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน ด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ คือเส้นทางรถไฟ และแม่น้ำป่าสัก จึงทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลเริ่มย้ายออกไปอาศัยอยู่ในตำบลต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นของร้านค้าพาณิชยกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำบลตาลเดี่ยว รองลงมาคือ ตำบลบ้านป่า ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของชุมชน

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้านค้าพาณิชย์ที่จดทะเบียน รายตำบล ในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2533-2539

และอัตราการขยายตัว

ตำบล	พ.ศ. 2533		พ.ศ.2539		อัตราการขยายตัว เฉลี่ย/ปี (%)
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	
แก่งคอย	24	72.73	59	57.28	36.46
ตาลเดี่ยว	2	6.06	17	16.50	187.50
บ้านป่า	6	18.18	25	24.27	79.17
สองคอน	1	3.03	1	0.97	0.00
บ้านธาตุ	-	-	1	0.97	-
รวม	33	100.00	103	100.00	53.03

ที่มา : กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

4.6.2 สถานะการคลัง

เทศบาลตำบลแก่งคอย ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลเมื่อ ปี พ.ศ. 2487 จากการศึกษารายได้ของเทศบาล ปี พ.ศ. 2533 - 2539 พบว่า ในปี 2539 เทศบาลมีรายได้จำนวน 51,445,510 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2535 เฉลี่ยร้อยละ 10.43 ต่อปี รายได้ส่วนใหญ่มาจากการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาล ร้อยละ 46.18 รองลงมาคือ รายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ร้อยละ 35 จากการศึกษาข้อมูลรายได้ของเทศบาลข้างต้น จะเห็นว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษีน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ในพื้นที่ตำบลรอบ ๆ ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บรายได้จากโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ ในขณะที่ทางเทศบาลต้องจัดบริการพื้นฐานต่าง ๆ ให้กับแรงงานเหล่านี้ด้วย เทศบาลจึงต้องอาศัยเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐบาลซึ่งเพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.39 ต่อปี

4.6.3 ราคาที่ดิน

ราคาที่ดิน เป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งในการตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากการลงทุนประกอบการในแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้งของกิจกรรมเหล่านั้น เช่น ร้านค้าพาณิชย์มักจะต้องอยู่ในย่านชุมชนหนาแน่น โรงงานอุตสาหกรรมก็ต้องการทำเลที่ตั้งที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวก หรือแม้กระทั่งบ้านพักอาศัยก็ต้องการทำเลที่ตั้งที่สงบเงียบ เหล่านี้เป็นต้น สำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถทำกำไรได้ก็จะเลือกทำเลที่ตั้งที่ดี ใกล้แหล่งชุมชนหรือที่มีการคมนาคมสะดวก ซึ่งทำเลเหล่านี้ก็จะมีราคาที่ดินสูง ส่วนประเภทที่อยู่อาศัยไม่สามารถทำกำไรได้ จึงมักเลือกในทำเลที่ตั้งที่ราคาที่ดินไม่สูงนัก และไม่มีความจำเป็นจะต้องอยู่ในย่านชุมชนก็ได้

จากข้อมูลของสำนักงานกลางประเมินราคาทรัพย์สิน กรมที่ดิน ปี พ.ศ. 2535 - 2538 พบว่า บริเวณที่ราคาที่ดินสูงสุด ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาล มีราคาอยู่ในช่วง 10,000 - 18,000 บาทต่อตารางวา คือพื้นที่ที่ติดกับถนนสุขุมวิท และพื้นที่ติดกับถนนพระพ่ายพวงปลายถนน ซึ่งเป็นย่านร้านค้าพาณิชย์ของชุมชน รองลงมา ได้แก่ พื้นที่ที่ติดกับถนนสุขุมวิทและถนนพระพ่ายเช่นกัน ซึ่งมีราคาอยู่ในช่วง 8,000 - 10,000 บาทต่อตารางวา ส่วนพื้นที่นอกเหนือจากนี้มีราคาต่ำกว่า 8,000 บาทต่อตารางวา โดยราคาที่ดินพื้นที่ที่อยู่ติดถนนยังคงมีราคาสูงกว่าพื้นที่บริเวณอื่นๆ และพื้นที่ในเขตเทศบาลยังคงมีราคาสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล

4.7 การใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา ช่วงปี 2531 - 2538 พบว่า พื้นที่เกษตรกรรม ป่า และที่ว่างมีการมีการเปลี่ยนแปลงลดลงมาก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2538 มีพื้นที่เกษตรกรรม ป่า และที่

ตารางที่ 4.9 รายได้ของเทศบาลตำบลแก้งค้อย และการเปลี่ยนแปลง ปีพ.ศ. 2535 - 2539

หมวด	2535		2536		2537		2538		2539		การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย/ปี (%)
	รายได้	สัดส่วน	รายได้	สัดส่วน	รายได้	สัดส่วน	รายได้	สัดส่วน	รายได้	สัดส่วน	
1. ภาษีอากร	13,627,260.13	40.30	15,712,920.49	37.84	17,999,762.40	27.11	20,562,736.81	32.31	23,756,245.00	46.18	14.87
2. ค่าธรรมเนียม,ค่าปรับ และใบอนุญาต	1,280,361.50	3.79	889,222.25	2.14	933,786.75	1.41	1,232,664.00	1.94	1,632,443.00	3.17	5.50
3. รายได้จากทรัพย์สิน	2,242,481.99	6.63	2,394,072.47	5.77	2,474,387.18	3.73	2,153,810.10	3.38	2,531,194.00	4.92	2.57
4. รายได้จากสาธารณูปโภค และเทศพาณิชย์	643,654.17	1.90	-	-	678,286.77	1.02	818,628.27	1.29	888,582.00	1.73	7.61
5. เบ็ดเตล็ด	926,334.60	2.74	483,129.58	1.16	590,836.00	0.89	967,728.92	1.52	929,091.00	1.81	0.06
6. เงินอุดหนุนทั่วไป	1,336,054.00	3.95	1,370,674.00	3.30	1,837,520.00	2.77	1,690,410.00	2.66	3,700,108.00	7.19	35.39
7. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	13,028,144.04	38.53	13,244,393.07	31.89	41,465,513.27	62.46	29,740,816.57	46.73	18,007,847.00	35.00	7.64
8. เงินสะสม	732,000.00	2.16	5,875,060.00	14.15	310,000.00	0.47	6,480,012.00	10.18	-	-	-
9. เงินอุดหนุนพัฒนาจังหวัด	-	-	1,558,000.00	3.75	97,000.00	0.15	-	-	-	-	-
รวม	33,816,290.43	100.00	41,527,471.86	100.00	66,387,092.37	100.00	63,646,806.67	100.00	51,445,510.00	100.00	10.43

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 4.10 การประเมินราคาที่ดินในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล อำเภอแก่งคอย ปี พ.ศ. 2538

บริเวณ	ราคา (บาท/ตารางวา)	บริเวณ	ราคา (บาท/ตารางวา)
ในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย		นอกเขตเทศบาล	
- ติดถนนสุขุมวิท	4,900 - 18,000	- ติดถนนมิตรภาพ	1,750 - 4,500
- ติดถนนพระยาพิชัย	5,300 - 12,000	- ติดถนนอดิเรกสาร	1,500 - 2,250
- ติดถนนเทควิวพัฒนา	8,000 - 9,000	- ติดถนนแก่งคอย-หินช้อน	700 - 1,000
- ติดถนนอุไรรัตน์	7,800	- ติดถนนแก่งคอย-บ้านนา	450 - 1,250
- ติดถนนพหลโยธิน	7,000 - 7,700	- ติดถนน ซอย ทาง	300 - 1,625
- ติดถนนถวิลวัฒนา	5,300 - 5,600	- นอกเหนือ	175 - 1,250
- ติดถนนวรสวัสดิ์	6,300		

หมายเหตุ : ระยะห่าง 40 เมตร

ที่มา : สำนักงานกลางประเมินราคาทรัพย์สิน กรมที่ดิน

ว่าง 53,168.06 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด โดยถูกแทนที่ด้วยโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และพาณิชย์กรรม ที่มีการขยายตัวมากขึ้น

4.7.1 การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

ในปี 2538 การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย มีประมาณ 4,612.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 15.74 ซึ่งรวมตัวกันอยู่หนาแน่นบริเวณศูนย์กลางชุมชนในเขตเทศบาลคือ ด้านทิศเหนือของสถานีรถไฟแก่งคอยและขยายตัวออกทางด้านตะวันตกทิศเหนือ และทิศใต้ของชุมชน ส่วนบริเวณพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีที่อยู่อาศัยเกาะกลุ่มไปตามถนนสายหลัก และลักษณะตามแนวยาวของแม่น้ำป่าสัก บริเวณใกล้วัด ตลอดจนพื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ เป็นต้น

4.7.2 การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า

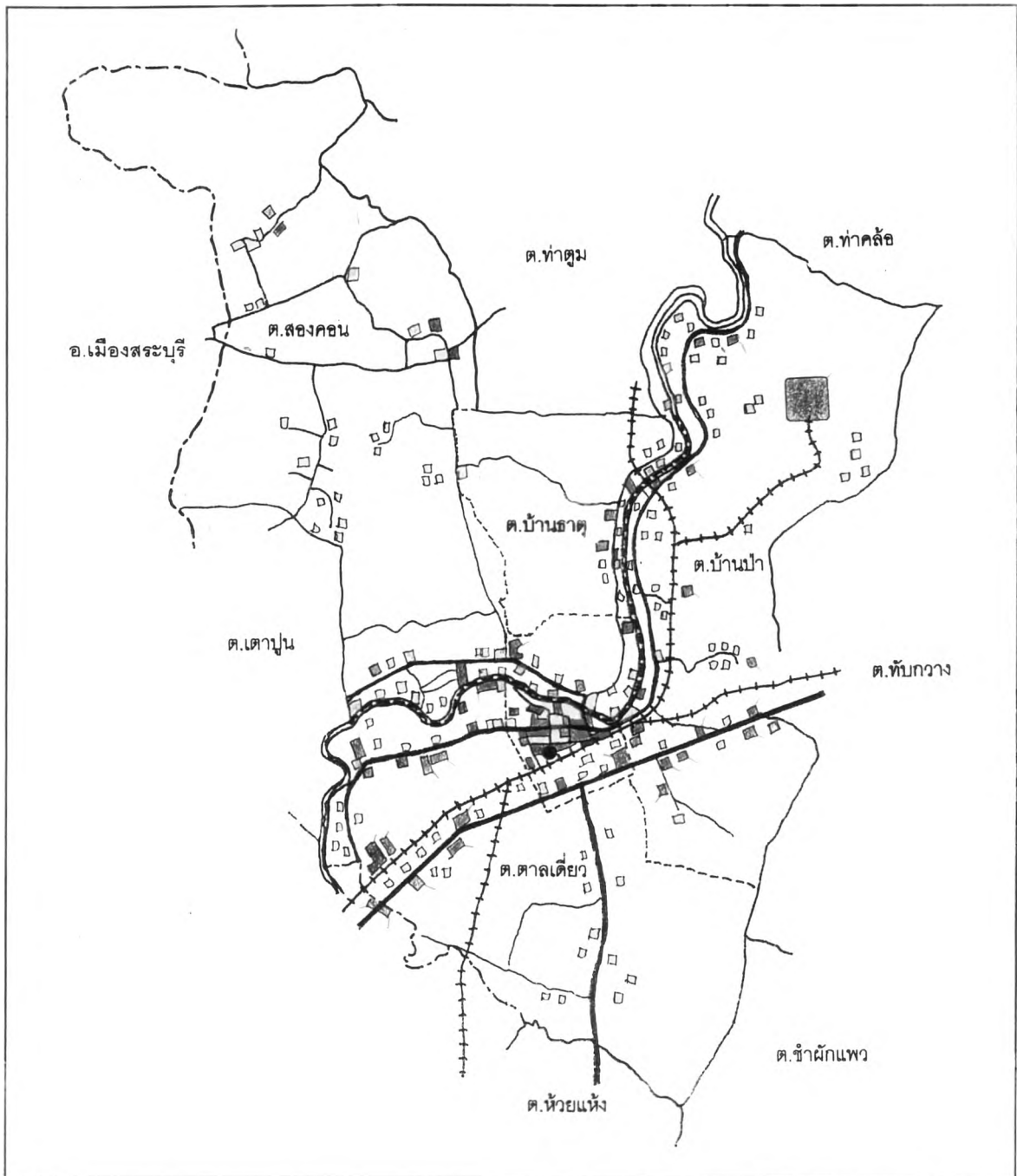
ด้านอุตสาหกรรมและคลังสินค้า มีการใช้ที่ดินคิดเป็นพื้นที่ 4,879.70 ไร่ หรือร้อยละ 7.44 ของพื้นที่ศึกษาทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 15.79 ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มที่มากกว่าการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ในพื้นที่ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลเป็นโรงงานที่มีการลงทุนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของศูนย์กลางชุมชน และมีแนวโน้มจะกระจุกตัวมากยิ่งขึ้นเนื่องจากในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 - 8 ได้กำหนดนโยบายให้ แก่งคอยเป็นชุมชนที่มีบทบาทเป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของศูนย์กลางอุตสาหกรรมสระบุรี ในการกระจายโรงงานอุตสาหกรรมออกจากปริมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและปูนซีเมนต์ ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่การลงทุนสูง โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใน ตำบลตาลเดี่ยว และตำบลบ้านป่า ได้แก่ โรงงานผลิตกระเบื้องและท่อ ผลิตปูนซีเมนต์ ผลิตเครื่องสุขภัณฑ์ และโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ใช้วัตถุดิบจากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ นอกจากนี้ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสระบุรี (แก่งคอย) ซึ่งดำเนินการโดยเอกชน พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านธาตุ โดยอำนวยความสะดวกในด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ประกอบกับความได้เปรียบในทำเลที่ตั้งที่อยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ และไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตลาดรายใหญ่ อีกทั้งได้เปรียบในด้านพลังงานเชื้อเพลิง คือ มีการวางท่อแก๊สธรรมชาติจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเข้ามาป้อนโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอแก่งคอยและพื้นที่ใกล้เคียง พร้อมกันนั้นแก่งคอยยังอยู่ในเขตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI จึงทำให้การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมในพื้นที่มีความโดดเด่นกว่าการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ดังนั้นแนวโน้มการขยายตัวของการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมจึงอยู่ในระดับสูง และก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

ตารางที่ 4.11 การใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2538

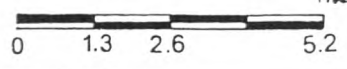
การใช้ที่ดิน	พ.ศ. 2531		พ.ศ. 2538		การเปลี่ยนแปลง	
	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	เฉลี่ย/ปี (%)
ที่อยู่อาศัย	2,194.80	3.35	4,612.50	7.04	2,417.70	15.74
พาณิชยกรรม	62.40	0.10	130.00	0.20	67.60	15.48
อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	2,317.60	3.54	4,879.70	7.44	2,562.10	15.79
สถานที่ราชการและสาธารณูปการ	134.24	0.20	258.00	0.39	123.76	13.17
สถาบันการศึกษา	152.10	0.23	152.10	0.23	-	-
ศาสนสถาน	170.00	0.26	170.00	0.26	-	-
นันทนาการ	18.15	0.03	18.15	0.03	-	-
ถนน ซอย	432.15	0.66	563.20	0.86	131.05	4.33
แม่น้ำ ลำคลอง	1,604.54	2.45	1,604.54	2.45	-	-
เกษตรกรรม ป่า และที่ว่าง	58,470.27	89.19	53,168.06	81.10	(5,302.21)	(1.30)
รวม	65,556.25	100.00	65,556.25	100.00		

ที่มา : กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ,การแปลภาพถ่ายทางอากาศ ,กรมแผนที่ทหาร และจากการสำรวจภาคสนาม

แผนการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

<p>แสดง : การใช้ที่ดิน ปี 2531</p>	<p>แผนที่ 4.13</p>	
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- เขตตำบล ==== ถนน + + + + ทางรถไฟ Y แม่น้ำ ● เทศบาล □ ที่อยู่อาศัย 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พาณิชยกรรม ■ อุตสาหกรรมและคลังสินค้า ■ สถาบันการศึกษา ■ ศาสนสถาน ■ สถานที่ราชการ ■ นันทนาการ □ เกษตรกรรม ป่าไม้ ที่ว่าง 	<p>มาตราส่วน</p> <p>กม.</p> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
<p>ที่มา : กรมการผังเมือง, กรมแผนที่ทหารบก, การสำรวจ</p>		

4.7.3 การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม

ด้านพาณิชยกรรม ในปี 2538 มีการใช้ที่ดินประเภทนี้จำนวน 130 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.20 ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้ที่ดินหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ ที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ป่าที่ว่าง โดยมีอัตราการขยายตัวจากปี 2531 ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 15.48 โดยศูนย์กลางพาณิชยกรรมที่สำคัญจะรวมตัวกันอยู่หนาแน่นบริเวณศูนย์กลางของเทศบาลตำบลแก่งคอย ได้แก่บริเวณด้านเหนือของสถานีรถไฟแก่งคอย ซึ่งปัจจุบันแออัดมาก เนื่องจากมีพื้นที่คับแคบ วางสินค้าไม่เป็นระเบียบ ประทับกับการจราจรคับคั่ง นอกจากนี้การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมยังปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลรอบนอกเขตเทศบาลในพื้นที่ศึกษาอีกด้วย ซึ่งจะอยู่ในบริเวณที่เป็นที่ตั้งของสถานีอนามัย โรงเรียน วัด และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

4.7.4 การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ป่าไม้ และที่ว่าง

การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ป่าไม้ และที่ว่าง เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่ศึกษา มีพื้นที่ทั้งหมด 53,168.06 ไร่ หรือ ร้อยละ 81.10 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปี 2531 ร้อยละ 1.30 ซึ่งถูกแทนที่ด้วยโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และพาณิชยกรรมที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งการใช้ที่ดินประเภทนี้ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ รอบเขตเทศบาล โดยเกษตรกรรมที่สำคัญในพื้นที่ศึกษา คือ ทำนา ปลูกพืชไร่ ทำสวนมะม่วง ส่วนพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ เขตป่าสงวนแห่งชาติเขาปูน และป่าเขาพระ ในพื้นที่ตำบลบ้านป่า เป็นต้น และแนวโน้มอนาคตการใช้ที่ดินประเภทนี้ จะลดลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาครัฐ ความได้เปรียบในศักยภาพของพื้นที่ และทำเลที่ตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ตำบลบ้านป่า ตำบลตาลเดี่ยว และตำบลบ้านธาตุ ซึ่งเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมสระบุรี (แก่งคอย) เป็นต้น

4.7.5 การใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ

การใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้นที่มีอัตราการเพิ่มจากปี 2531 ได้แก่ สถานที่ราชการและสาธารณูปการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.17 และประเภทถนน ซอยต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.33 ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นต้น

4.8 บทบาทและหน้าที่ของชุมชน

จากการศึกษาสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนในพื้นที่ศึกษา พบว่า ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นชุมชนศูนย์กลางความเจริญ ในพื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรม

กรรมสระบุรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 - 8 โดยมีบทบาทและหน้าที่หลัก ดังนี้

4.8.1 บทบาทด้านอุตสาหกรรม เป็นแหล่งอุตสาหกรรมในระดับภาค เพื่อรองรับการขยายตัวอุตสาหกรรมจากกรุงเทพและปริมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้าง เนื่องจากมีศักยภาพและพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน คือ มีทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบที่สามารถป้อนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายประเภท อีกทั้งได้เปรียบในด้านพลังงานเชื้อเพลิง ที่มีเส้นทางวางท่อแก๊สธรรมชาติจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมาป้อนโรงงานอุตสาหกรรมโดยตรง ประกอบกับการกำหนดให้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และยังเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม (ของภาคเอกชน) อีกด้วย

4.8.2 บทบาทด้านการค้าและการบริการ ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย มีบทบาทสำคัญในเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการอันดับสอง รองจากชุมชนเมืองสระบุรี เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมสูง และเป็นแหล่งการจ้างแรงงานขนาดใหญ่ จึงมีหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการค้า พาณิชยกรรม และบริการต่าง ๆ ภายในชุมชนเอง ชุมชนอุตสาหกรรม และชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่อำเภอแก่งคอยและพื้นที่ใกล้เคียง เป็นต้น

4.8.3 บทบาทด้านการคมนาคมขนส่ง ชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย เป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคกลางตอนบน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางรถไฟ ซึ่งมีสถานีชุมทางแก่งคอย สามารถเชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชน และจังหวัดใกล้เคียง ตลอดจนภูมิภาคต่าง ๆ ในการขนส่งผู้โดยสาร และที่สำคัญคือ ขนส่งสินค้าและวัตถุดิบในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันได้เปิดใช้เส้นทางใหม่คือ ทางรถไฟสายแก่งคอย - คลองสิบเก้า เพื่อขนส่งสินค้า วัตถุดิบ ระหว่างพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับภาคกลางตอนบน นอกจากนี้ยังมีเส้นทางทางขนส่งทางรถยนต์ที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ตัดผ่านชุมชน อีกทั้งการขนส่งพลังงานเชื้อเพลิง โดยการวางท่อแก๊สธรรมชาติจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมายังพื้นที่อุตสาหกรรมแก่งคอย และพื้นที่อุตสาหกรรมภาคกลางตอนบน เป็นต้น

4.8.4 บทบาทด้านการบริการสังคม โดยให้บริการด้านสังคมแก่ประชากรภายในชุมชนและพื้นที่โดยรอบ และอำเภอใกล้เคียง โดยเฉพาะการบริการด้านสาธารณสุข และการศึกษา ซึ่งในชุมชนเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลและโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งสามารถให้บริการแก่ชุมชนในอำเภอแก่งคอย และอำเภอใกล้เคียง เป็นต้น

4.9 สรุป

พื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นที่ตั้งของเทศบาลตำบลแก่งคอย เป็นชุมชนศูนย์กลางอุตสาหกรรมและการคมนาคมขนส่งที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี ทำให้มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมค่อนข้างสูง เนื่องจากศักยภาพของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม และความได้เปรียบในทำเลที่ตั้ง ประกอบกับนโยบายของรัฐที่กำหนดให้ แก่งคอย เป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ที่รองรับการขยายตัวอุตสาหกรรมออกจากบริเวณเขตเมือง โดยกำหนดให้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนของ BOI และจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้น มีผลให้การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมในพื้นที่โดดเด่นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้วัตถุดิบธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทผลิตวัสดุก่อสร้างและปูนซีเมนต์ (ซึ่งกระจุกตัวอยู่หนาแน่นในตำบลตาลเดี่ยว และตำบลบ้านป่า) และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต

จากการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม มีผลให้พื้นที่เหล่านี้เป็นแหล่งการจ้างงานขนาดใหญ่อีกด้วย ประชากรส่วนใหญ่ของพื้นที่ศึกษาเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่อพยพมาจากที่อื่น เข้ามาพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียง ทำให้การค้าและพาณิชยกรรมของชุมชนขยายตัวตามไปด้วย ซึ่งปัจจุบันศูนย์กลางพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น รวมตัวกันอยู่บริเวณด้านทิศเหนือของสถานีรถไฟและล้อมรอบด้วยบริเวณที่พักอาศัย ส่วนสถาบันราชการกระจุกตัวอยู่ใกล้บริเวณศูนย์กลางเมือง เนื่องจากพื้นที่เขตเทศบาลมีขนาดเล็กคือ 4.05 ตารางกิโลเมตร ทำให้ชุมชนเริ่มขยายตัวจากบริเวณศูนย์กลางออกไปทางทิศตะวันตกตามแนวเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลมากขึ้น ประกอบกับราคาที่ดินที่มีราคาสูงกว่าบริเวณศูนย์กลางชุมชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนต่อไป

4.10 ปัญหาในพื้นที่ศึกษา

จากการพัฒนาที่ผ่านมาของพื้นที่ศึกษา ทำให้ชุมชนมีการขยายตัวไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น อันเป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมาซึ่งเป็นที่มาของปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ ดังนี้

4.10.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญคือ ปัญหามลพิษทางอากาศที่มีแหล่งกำเนิดจากโรงงานอุตสาหกรรม มีลักษณะเป็นฝุ่นละออง เขม่าควัน ก๊าซพิษ กระจายโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชุมชนที่อยู่ใกล้ ๆ กับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งชุมชนในเขตเทศบาล ซึ่งมีผลกระทบ

ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ยังมีปัญหาน้ำเน่าเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยลงแหล่งน้ำต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนที่อยู่อาศัยริมน้ำ ซึ่งอาจมีผลต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำได้ในอนาคต

4.10.2 ปัญหาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

4.10.2.1 น้ำอุปโภค บริโภค

เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ในเขตเทศบาล มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรแฝง ซึ่งมาจากแรงงานที่อพยพเข้ามารับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เทศบาลจึงประสบปัญหาน้ำประปาไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน บางครั้งน้ำประปาขุ่น เนื่องจากถังเก็บน้ำใสไม่เพียงพอ ประกอบกับท่อส่งน้ำเก่าและชำรุด ตลอดจนระบบการผลิตที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน

สำหรับในพื้นที่นอกเขตเทศบาลในพื้นที่ศึกษามีระบบประปาหมู่บ้านแต่ไม่เพียงพอกับความต้องการ บริการไม่ทั่วถึง จึงต้องมีการขุดบ่อน้ำบาดาล นอกจากนี้ยังมีการนำน้ำจากแม่น้ำป่าสักและลำห้วยต่าง ๆ มาใช้ในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม แต่ในช่วงฤดูแล้งต้องประสบปัญหาน้ำไม่เพียงพอจึงต้องมีการขุดสระน้ำขึ้น เป็นต้น

4.10.2.2 การคมนาคมขนส่ง

สำหรับปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่เขตชุมชนเทศบาลตำบลแก่งคอย คือถนนและทางเท้าคับแคบ สภาพถนนและขอยต่าง ๆ ชำรุด เนื่องจากขาดการวางแผนผังด้านถนนไว้แต่เดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งย่านชุมชนตลาดสดเทศบาลทั้งสองแห่ง เนื่องจากรอบ ๆ เขตเทศบาลมีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้รถบรรทุกขนาดใหญ่ และรถโดยสารขนาดใหญ่ซึ่งรับส่งแรงงานของโรงงานอุตสาหกรรมเข้าออกเขตเทศบาลเป็นจำนวนมาก ถนนบางสายก่อสร้างมานานและขาดการบำรุง ทำให้มีสภาพทรุดโทรม เป็นหลุมเป็นบ่อ

ส่วนพื้นที่นอกเขตเทศบาลประสบกับปัญหาคือ ถนนบางแห่งยังเป็นถนนดินและถนนลูกรัง ในช่วงฤดูแล้งจะมีฝุ่นรบกวนแก่บ้านเรือนในบริเวณนั้น และในพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจายในพื้นที่เกษตรกรรม ขาดถนนเชื่อมโยงระหว่างที่อยู่อาศัยกับถนนสายหลัก เป็นต้น

4.10.2.3 การระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย

ในชุมชนเทศบาลต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วมขังอยู่บ่อย ๆ แม้จะเกิดขึ้นในระยะสั้น ๆ แต่ก็ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน เพราะเกิดขึ้นบ่อยในช่วงฤดูฝน สาเหตุสำคัญคือท่อระบายน้ำอุดตัน ประกอบกับสภาพถนน ตรอก ขอย ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพคับแคบ เนื่องจากมีพื้นที่

ที่จำกัด พื้นที่วางท่อระบายน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ท่อระบายน้ำมีขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐาน ไม่สามารถรองรับน้ำได้ทัน ซึ่งพื้นที่ของปัญหาได้แก่ บริเวณตลาดสดเทศบาล 2 แห่ง ถนนเลียบสันติสุข ถนนพระพายุพตลอดสาย และถนนอุไรรัตน์

ปัจจุบันในเขตพื้นที่ชุมชนขาดระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบ้านเรือนจะระบายลงท่อรวม ระบายน้ำและน้ำฝนรวมกันก่อนระบายลงสู่น้ำป่าสัก ปัจจุบันเทศบาลได้เสนอโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้น

สำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาล ยังไม่มีระบบระบายน้ำ การระบายน้ำเสียจากบ้านเรือนจะระบายลงสู่น้ำป่าสัก และลำห้วยต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันน้ำในแม่น้ำป่าสักยังไม่มีปัญหามากนัก แต่หากมีการขยายตัวของบ้านเรือนที่พักอาศัย อาจก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียเป็นอย่างมาก

4.10.2.4 ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ปัญหาขยะมูลฝอยกำลังเป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งของเทศบาล ไม่สามารถจัดเก็บได้ทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณตลาดสดเทศบาลและชุมชนแออัดตามตรอก ซอย ต่าง ๆ ส่งผลด้านแมลงวันและกลิ่นรบกวน นอกจากนี้เทศบาลยังขาดแคลนพื้นที่สำหรับทิ้งและกำจัดขยะ ซึ่งปัจจุบันมีขนาดเล็กเพียง 10 ไร่ อยู่นอกเขตเทศบาล บริเวณ ตำบลบ้านป่า ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 8 กิโลเมตร แต่ขณะนี้ข้อขยะของเทศบาลเต็มต้องใช้วิธีกองบนพื้น ให้อยู่สลายเองตามธรรมชาติ บางครั้งต้องเผาเป็นครั้งคราว เกิดการร้องเรียนจากชุมชนในบริเวณนั้น เนื่องจากได้รับความรำคาญจากควันและกลิ่นขยะ

ส่วนพื้นที่นอกเขตเทศบาล บริเวณบ้านพักอาศัยและโรงงานอุตสาหกรรม มีปัญหาที่ทิ้งขยะขาดความเป็นระเบียบ ไม่มีที่ทิ้งขยะและการกำจัดมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ ใช้วิธีกองแล้วเผาเอง เป็นต้น

4.10.3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษา

4.10.3.1 ปัญหาการใช้ที่ดินสับสน เพราะขาดการวางผังและควบคุม การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งปัญหาการจราจร แหล่งเสื่อมโทรม ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ในบริเวณย่านการค้าศูนย์กลางชุมชน มีการใช้ถนนสายต่าง ๆ วางสินค้าจำหน่ายบนทางเท้า จอดรถขนถ่ายสินค้า และจอดรถโดยสารทั้งภายในชุมชน และรถโดยสารระหว่างอำเภอหรือตำบลต่าง ๆ

4.10.3.2 การขยายตัวของชุมชนเป็นไปตามยุทธศาสตร์ ขาดการวางแผนและควบคุม การกระจายตัวไปตามแนวยาวของถนน (Ribbon Development) และการกระจายตัวของชุมชนไปใน ทิศทางที่ไม่เหมาะสม กระจัดกระจายไปตามพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้มีปัญหาด้านการบริการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่ต้องลงทุนสูง

4.10.3.3 ปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากการขาดการวางระบบการระบายน้ำที่ได้มาตรฐาน และขาดประสิทธิภาพ

4.10.4 ปัญหาด้านบริการสาธารณะ

ปัญหาด้านการให้บริการสาธารณะที่จำเป็น ในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล มีไม่เพียงพอกับความต้องการหรือยังไม่มี เช่น โทรศัพท์สาธารณะ สถานีอนามัย ห้องสมุด ประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้านค้าสหกรณ์ และป้อมตำรวจ เป็นต้น

4.11 สรุปศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนา

4.11.1 ที่ตั้ง

พื้นที่ศึกษามีความได้เปรียบในทำเลที่ตั้ง กล่าวคือ ตั้งอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งศูนย์กลางรวมกิจกรรมทุกประเภท รวมถึงแหล่งเงินทุนและตลาดขนาดใหญ่ อีกทั้งพื้นที่เป็น แหล่งวัตถุดิบจากธรรมชาติที่สำคัญที่ใช้ป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งเชื้อเพลิงคือแก๊ส ธรรมชาติในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และสามารถขนส่งสินค้าส่งออกโดยพึ่งพาท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง นอกจากนี้ยังตั้งอยู่ใกล้กับชุมชนเมืองสระบุรีซึ่งระยะทางเพียง 14 กิโลเมตร สามารถเดินทางติดต่อได้โดยสะดวกรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและบริการของพื้นที่ศึกษา ที่ต้องพึ่งพาชุมชนเมืองสระบุรีซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี

4.11.2 ทรัพยากรธรรมชาติ

พื้นที่ศึกษาเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญซึ่งนำมาใช้เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูงและใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ หินปูน หินดินดาน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในตำบลบ้านป่า เป็นวัตถุดิบในท้องถิ่นที่สำคัญ นำมาผลิตวัสดุ ก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างต่าง ๆ ได้แก่ กระเบื้องปูพื้น สุขภัณฑ์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้เปรียบในด้านแหล่งน้ำที่มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านชุมชนและลำน้ำสาขาต่าง ๆ อันเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ

ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภคที่สำคัญในชุมชน ซึ่งในฤดูแล้งมักประสบกับปัญหาน้ำแล้งไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน

4.11.3 การคมนาคมขนส่ง

พื้นที่ศึกษามีความพร้อมด้านการคมนาคมขนส่งทางบก ทั้งทางถนนและทางรถไฟ เนื่องจากศักยภาพด้านที่ตั้งทำให้พื้นที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งสามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่าง ๆ และภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศโดยสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรถไฟซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีชุมทางแก่งคอย เชื่อมโยงไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง ภาคตะวันออก เชื่อมโยงพื้นที่อุตสาหกรรมสระบุรีและภาคกลางตอนบนกับท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ นอกจากนี้ยังมีการวางแผนท่อก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 นำมาใช้เป็นพลังงานเชื้อเพลิงในพื้นที่อุตสาหกรรมแก่งคอยและพื้นที่อุตสาหกรรมภาคกลางตอนบน

ส่วนข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานคือ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการขยายตัวอย่างไม่เป็นระเบียบ มีการตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจายเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม ตามแนวถนนสายหลักและตามแนวแม่น้ำ จึงเป็นอุปสรรคในการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่ต้องลงทุนสูง

4.11.4 อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุดของจังหวัดสระบุรี และพื้นที่ศึกษาก็มีบทบาทในฐานะเป็นแหล่งเงินลงทุนขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตวัสดุก่อสร้างที่มีมูลค่าการลงทุนสูง และมีจำนวนแรงงานมาก ที่สำคัญได้แก่ โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ โรงงานผลิตกระเบื้อง เซรามิก สุขภัณฑ์ อาหารสัตว์ ฯลฯ ซึ่งโรงงานแต่ละแห่งล้วนมีการจ้างงานเป็นจำนวนมาก คือมากกว่า 1,000 คน เป็นแหล่งงานขนาดใหญ่ในพื้นที่ มีการอพยพแรงงานเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้พื้นที่ศึกษายังมีข้อได้เปรียบทางด้านการลงทุนอุตสาหกรรมหลายด้าน อาทิเช่น การได้เปรียบในทำเลที่ตั้ง คือ โรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่แหล่งวัตถุดิบจากธรรมชาติคือ หินปูน หินดินดาน ซึ่งนำมาป้อนในโรงงานอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในตำบลบ้านป่า นอกจากนี้พื้นที่ศึกษายังเป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรถไฟ คือสถานีรถไฟชุมทางแก่งคอย สามารถขนส่งสินค้าและวัตถุดิบระหว่างพื้นที่อุตสาหกรรมกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกและท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง อีกทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง ส่วนทางถนนมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนพหลโยธิน) เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและวัตถุดิบระหว่างพื้นที่อุตสาหกรรมกับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นตลาดรายใหญ่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้จากศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งแล้ว พื้นที่ศึกษายังได้

เปรียบด้านพลังงานเชื้อเพลิงที่มีการวางท่อนำแก๊สธรรมชาติจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมายังพื้นที่อุตสาหกรรม เช่น โรงงานปูนซีเมนต์ ทำให้สามารถขยายกำลังการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานสูงได้

นอกจากนี้ ยังมีการได้เปรียบจากการส่งเสริมการพัฒนาของรัฐบาล โดยกำหนดให้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนและการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแก่งคอยขึ้น โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านธาตุ ทำให้อุตสาหกรรมที่เข้ามาตั้งอยู่ในบริเวณนั้นได้รับประโยชน์และสิทธิพิเศษ เช่น การยกเว้นภาษีต่าง ๆ จากการลงทุนมากยิ่งขึ้น

4.11.5 ประชากรแรงงาน

ประชากรแรงงานส่วนใหญ่ในพื้นที่ศึกษาเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งย้ายถิ่นเข้ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากศักยภาพด้านที่ตั้งกล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งแรงงานขนาดใหญ่ และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก ค่าจ้างแรงงานต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นแรงงานจากจังหวัดต่าง ๆ ใกล้เคียง และภูมิภาคต่าง ๆ รวมถึงกรุงเทพมหานคร ซึ่งแรงงานเหล่านี้เข้ามาทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมในตำบลตาลเดี่ยวมากที่สุด รองลงมาคือตำบลบ้านป่า เนื่องจากเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีจำนวนแรงงานเป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่ศึกษาเป็นแหล่งการจ้างงานขนาดใหญ่ของจังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะเมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมากขึ้น จะมีการย้ายถิ่นของประชากรเข้ามารับจ้างเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

4.11.6 บริการสังคม

การศึกษา ในพื้นที่ศึกษามีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 21 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล 7 แห่ง ตำบลบ้านป่า 2 แห่ง ตำบลสองคอน 6 แห่ง ตำบลบ้านธาตุ 2 แห่ง และตำบลตาลเดี่ยว 4 แห่ง สอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา

การสาธารณสุข การให้บริการทางด้านสุขภาพและสาธารณสุขในพื้นที่ศึกษา มีโรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ 1 แห่ง สถานีอนามัย 5 แห่ง ประจำตำบลละ 1 แห่ง ยกเว้นตำบลสองคอนมี 2 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ อีก 1 แห่ง นอกจากนี้ยังมีคลินิกแพทย์อีก 9 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

ตารางที่ 4.12 สรุปสภาพปัญหาในพื้นที่ศึกษา

ปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	บริเวณที่เกิดปัญหา
<p>การใช้ที่ดินขาดระเบียบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้ที่ดินปะปนกัน - การใช้ที่ดินขยายตัวตามแนวถนน และแม่น้ำ - ชุมชนแออัด - การรุกป่าที่สาธารณะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้ที่ดินปะปนกันระหว่างที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม ขาดความเป็นระเบียบ 2. การใช้ที่ดินขยายตัวตามแนวถนนสายหลัก ,แม่น้ำ และกระจายไปในพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้มีปัญหาในการบริการ สาธารณูปโภค และสาธารณูปการต้องลงทุนสูง 3. ปัญหาชุมชนแออัดในบริเวณเทศบาล 4. ประชาชนบางกลุ่มทำการบุกรุกยึดครองที่ดิน ถนน ทางเดินสาธารณะ โดยปลูกสร้างอาคารบางส่วนล้ำเข้ามาในถนนสาธารณะ เกิดการร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อน 	<p>ขาดการวางผังเมืองมาตั้งแต่อดีต จึงขาดกฎหมายควบคุมการใช้ที่ดิน การขยายตัวของชุมชนจึงเป็นไปตามยถากรรม</p>	<p>เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปในพื้นที่ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเทศบาล และตามแนวเส้นทางคมนาคมสายหลักที่เชื่อมโยงระหว่างตำบลต่าง ๆ และตามแนวแม่น้ำป่าสัก</p>
<p>มลพิษทางอากาศ</p>	<p>ชุมชนในบริเวณใกล้เคียงกับโรงงานอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบคือ กลิ่นเหม็น และฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนโดยตรง</p>	<p>เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยกลิ่นเหม็น ซึ่งได้แก่ โรงงานผลิตสารเคมี โรงงานผลิตอาหารสัตว์ และโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร เป็นต้น</p>	<p>บริเวณโรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง และประชาชนทั่วไปในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนในเขตเทศบาล</p>
<p>ถนน</p>	<p>ถนนและทางเท้าคับแคบ สภาพถนนและซอยต่าง ๆ ชำรุด และถนนบางแห่งยังเป็นถนน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการวางผังเมืองบังคับใช้มาตั้งแต่ต้น 2. ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการ 	<p>ถนนแคบตามตรอก ซอยต่าง ๆ ส่วนถนนชำรุด บริเวณถนนเลียบริมสันติสุข ถนนถวิลวัฒนา และ</p>

ตารางที่ 4.12 สรุปสภาพปัญหาในพื้นที่ศึกษา (ต่อ)

ปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	บริเวณที่เกิดปัญหา
	ลูกรังมีฝุ่นรบกวนในช่วงฤดูแล้ง	ช่วยกันบำรุงรักษาดูแลถนน ประชาชนใช้ถนนและทางเท้าเป็นที่ประกอบการค้า ขนถ่ายสินค้า และนำรถโดยสารขนาดใหญ่เข้ามาจอดรับส่งผู้โดยสาร ประกอบกับบรรทุกไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย บรรทุกน้ำหนักเกินอัตรา 3. อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการบำรุงรักษาไม่เพียงพอ ทำให้การดูแลรักษาไม่ทั่วถึง	ถนน ขอยต่าง ๆ ที่ก่อสร้างมาเป็นเวลานานและยังเป็นถนนลูกรัง ตามขอย ถนนอุไรรัตน์ และถนนพระพ่ายพวงขอย
ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	1. การจัดเก็บไม่ทั่วถึง ส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะแมลงวัน 2. ขาดแคลนพื้นที่สำหรับทิ้งและกำจัดขยะ ประกอบกับวิธีการกำจัดขยะยังไม่ถูกสุข - ลักษณะ	1. ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการรักษาความสะอาด 2. อุปกรณ์ในการจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ มีอายุการใช้งานมานาน เกิดการชำรุดบ่อ 3. ขาดแคลนที่ดินสำหรับกำจัดขยะ และวิธีการกำจัดขยะยังไม่ดำเนินการตามหลักวิธีการสุขาภิบาล	บริเวณตลาดสดเทศบาล และชุมชนแออัดตามตรอก ขอยต่าง ๆ
การระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย	ท่อระบายน้ำไม่ได้มาตรฐานมีขนาดเล็ก มีเศษขยะทิ้งลงไปทำให้ท่ออุดตันอยู่เสมอ เกิดน้ำท่วมขังบ่อย ๆ ในฤดูฝน อีกทั้งท่อระบายน้ำทั้ง	ขาดการศึกษาอย่างรอบคอบ และขาดการสำรวจก่อนก่อสร้าง การก่อสร้างมีมานานไม่เพียงพอกับการขยายตัวของชุมชน ขาดการ	บริเวณตลาดสดเทศบาล ทั้ง 2 แห่ง ถนนเลียบสันติสุข ถนนพระพ่ายพดลอดสาย ถนนอุไรรัตน์ เนื่องจากน้ำจากถนนและขอยต่าง ๆ ไหลมารวม

ตารางที่ 4.12 สรุปสภาพปัญหาในพื้นที่ศึกษา (ต่อ)

ปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุปัญหา	บริเวณที่เกิดปัญหา
	ไม่มีการการบำบัดเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ	บำรุงรักษา ประกอบกับสภาพถนน ตรอก ซอย ส่วนใหญ่คับแคบพื้นที่จำกัด พื้นที่วางท่อระบายน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ท่อระบายน้ำมีขนาดเล็ก ไม่ได้มาตรฐาน รองรับน้ำไม่ทัน	ก้นที่ถนนหินมะลัดกษณ์ จึงทำให้การระบายน้ำไม่ทัน
น้ำประปา	น้ำประปาไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน อีกทั้งน้ำประปาขุ่น และให้บริการไม่ทั่วถึง	ระบบการผลิตไม่เพียงพอ เนื่องจากถังเก็บน้ำใสมีขนาดเล็ก อีกทั้งท่อประปาเก่าและชำรุด เนื่องจากการวางท่อมานาน	บริเวณทั่ว ๆ ไปในเขตเทศบาล โดยเฉพาะบริเวณย่านชุมชนอาศัยอยู่หนาแน่น
การจราจร	ในช่วงโมงเร่งด่วน คือช่วงเช้าและช่วงเย็น มีปริมาณการจราจรมากในถนนบางสาย	การขับรถไม่มีมารยาทและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร อีกทั้งมีรถบรรทุกผ่านย่านใจกลางเมือง และการจอดรถโดยสารขนาดใหญ่รับส่งคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม	ถนนสุดบรรทัด และบริเวณแยกไฟแดง บนถนนอุไรรัตน์
บริการสาธารณะอื่น ๆ	บริการสาธารณะต่าง ๆ ไม่มีหรือมีไม่เพียงพอ เช่น สถานีอนามัย ห้องสมุดประชาชน โทรศัพท์สาธารณะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้านค้าสหกรณ์ ป้อมตำรวจ สวนสาธารณะ เป็นต้น	เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนที่อยู่ห่างไกล บางพื้นที่มีการตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจาย ทำให้ต้องใช้ต้นทุนสูงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ	พื้นที่ในเขตตำบลต่าง ๆ นอกเขตเทศบาล ได้แก่ ตำบลสองคอน ตำบลบ้านธาตุ ตำบลบ้านป่า และตำบลตาลเดี่ยว